Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 291 (13.553).
23 ДЕКАБРЬ 1966 йил
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

Беш йилликнинг қувончли ютуқлари

◆

Ишлаб чиқариш илғорлари ҳақида ҳикоялар

◆

Совет ҳукуматининг бошлиғи Анқарада

ОЛТИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ТЎҚҚИЗИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессияси бугун 23 декабрь эрталаб соат 10 да Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида очилади. Депутатлар эрталаб соат 9 дан рўйхатга олинадилар.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ОҚСОҚОЛЛАР КЕНГАШИНИНГ МАЖЛИСИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Оқсоқоллар кенгашининг мажлиси 23 декабрь эрталаб соат 9 дан 30 минут ўтганда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Мажлислар залида ўтказилади.

МАДАНИЙ МЕРОС — ХАЛҚ БОЙЛИГИ

Аждодларимиз бизга бой, бебаҳо маданий мерос қолдиришди. [illegible]

Бизнинг коммунистик революцион маданиятимиз ўзининг ривожланиш, юксалиш, тобора такомиллашиш жараёнида ўтмиш аждодларимиз яратган [illegible]

Улуғ доҳиймиз В. И. Ленин [illegible]

Совет халқи маданий меросга буюк ҳурмат билан қарайди. [illegible]

[illegible] та меҳнатлари сингганлигини фахрланиб тилга оламиз.

Кўп асрлик қадимий маданиятимиз дурдоналарини хаёлан тасаввур этар эканмиз, бу улкан хазина тўрида улуғ Алишер Навоий асарлари ярқиллаб, алоҳида бир дунё бўлиб кўзга ташланади. Инсон кайфиятининг нозик, кўз илғамас қирраларини тенгсиз маҳорат билан жилолантирган нафис ғазаллардан тортиб беш улуғ достондан мужассамланган қудратли «Хамса»гача—бу ижод уфқи, тафаккур самоси ҳайротомуз бепоёндир.

Улуғ Навоий ижодиётининг давр ва замонлар аёвсиз синовидан ғолибона ўтиб келиб, бизнинг кунларимизда, чинакам ўз ворислари муҳитида янада порлоқ маъно ва янгроқ садо касб этаётганлигининг, унинг ўлмаслиги ва абадийлигининг сири нимада? Бадиий фикр гиганти Алшер Навоий ўз сиймосида, ўз ижодиёти тимсолида, ўзининг беқиёс яратувчилик фаолиятида халқнинг буюк кучини, унинг нималарга қодир эканлигини, халқ руҳининг, маънавий дунёсининг қудрати ва нафосатини бутун тўлалиги билан намойиш этди. У ёрқин идеаллар учун кураш олиб борди, ёмонлик ҳамда ваҳшатни қоралади, инсонни улуғлади, унга чексиз ишонч билан қаради, ўзбек тили ва шеъриятини камолот чўққиларига дадил кўтарди.

Навоий ижодиётини қудратли, улкан бир денгизга қиёслаш мумкинки, унинг ҳиссиётлар мавжи остида фикр жавоҳирлари зеболаниб, ҳамиша ҳаракатланиб, ёлқинланиб туради; Навоий ижодиетини қуёшга ўхшатиш мумкинки, бу қуёш нур сочган сайин янада ёрқинроқ ловуллайди; Навоий ижодиёти сўлим ва дилрабо бир баҳорки, унинг япроқларига сўлғинлик бегона. Чунки унинг теран илдизлари ҳамиша ҳаётбахш халқ меҳру садоқатидан озиқланиб туради.

Совет халқи келаси йил баҳорида Навоий туғилганининг 525 йиллигини тантанали нишонлайди. Буюк юбилей шеърият ва маданият байрамига айланиб кетади. Юбилейга қизғин тайёргарлик кўрилмоқда. Навоий танланган асарларининг 15 томлиги тугалланиш олдида турибди. Адабиётшунос, навоийшунос олимларимиз классик маданий мерос, хусусан Навоий мероси гавҳарларини заррама-зарра йиғиш, уларнинг ҳали номаълум жиҳатларини кашф этиш, шу йўл билан маданиятимиз тарихининг ягона, мукаммал, марксча-ленинча нуқтаи назардан чуқур таҳлил қилинган илмий манзарасини яратиш юзасидан катта ижодий ишлар олиб бормоқдалар.

Классик маданий меросни чуқур ўрганиш бизнинг илғор жамиятимиз ва унинг истиқболи учун бениҳоя аҳамиятга эгадир. Чунки улуғ Ленин айтганидек, пролетар маданияти аллақандай номаълум жойдан келиб чиққан нарса эмас, пролетар маданияти бобида ўзларини мутахассис деб атовчи кишилар ўйлаб чиқарган нарса эмас. Бундай деб ўйлаш бутунлай беҳуда нарса. Пролетар маданияти инсониятнинг капиталистик жамият, помешчиклар жамияти, чиновниклар жамияти зулми остида яратган билим запасларининг қонуний тараққийсидан иборат.

Классик маданий меросни атрофлича ўрганиш ижодий ходимларимиз, адабиёт ва санъат намояндалари учун, ёш ижодкорлар учун катта маҳорат мактаби бўлиб хизмат этади. Тил ва нутқ маданиятини бойитишда, янги давримизнинг етук, баркамол асарларини бунёд этишда, бадиият чўққиларига кўтарилишда ўзига хос парвоз нуқтаси бўлиб хизмат этажак.

Улуғ аждодларимизнинг табаррук номларини абадийлаштириш, улар ижод этган ва бизга мерос қолдирган моддий ва маънавий бойликларини кўз қорачиғидай асраш, уларнинг давримизга ҳамоҳанг улуғ гуманистик идеяларини ривожлантириш, Ибн Сино, Беруний, Ал-Хоразмий, Нодира, Фурқат каби ва бошқа мўътабар зотлар учун ўлмас ёдгорликлар ўрнатиш, уларнинг кишилик тараққиётига қўшган улуғ асарларини тарғиб қилиш, кенг ёйиш жамоатчиликнинг фахрий вазифасидир.

Маданий мерос — халқ бойлиги. У минг йиллик тафаккур ва заковат маҳсули. Унда халқимизнинг жонли тарихи, орзу-умидлари, қайғуси ва қувончи, дарди ва кураши ифодаланган. Ўзбек халқининг донишманд, улуғ фарзандлари порлоқ келажакка умид ва ишонч билан хизмат қилиб, инсоният шарафини улуғлаб, бизнинг давримизга ёруғ юз билан кириб келдилар. Демократ шоир Муқимий ўзининг дардли ғазалларидан бирида:

Келур бир кун сени ҳам йўқлагудек бир замон яхши! — деб бонг урган эди.

Бизнинг давримиз — Улуғ Октябрь даври — ўтмиш маданият сиймоларининг номларини яхши сўз билан йўқлайдиган, улар орзу қилган ана шундай яхши замондир.

ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА!

СЎЗ—ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕПУТАТЛАРИГА

Чўпон-чўлиқ... Ўтмишда ким эди, ҳозир ким бўлди!

Мен сессияга келар эканман, бу ҳақда кўп ўйладим. Чўпоннинг ўтмишдаги азоб-уқубати, бугунги завқли меҳнати бирбиридан осмон билан ерча фарқ қилади. Буни ўйлаган саринг кучингга куч қўшилади, енг шимариб меҳнат қиласан, киши. Бу йил совхозимиз экономикаси янада ўсади. Бу катта даромад самарасидир.

Бу йил бизда қўзилатиш кампанияси фан ютуқларига асосланган ҳолда олиб борилганлиги, чўпонларимизнинг яхши меҳнати туфайли ҳар 100 бош она қўйдан 145 та қўзи олишга муваффақ бўлдик. Ҳар қўйдан эса 3,5 килограммдан жун қирқилди. Булар ҳаммаси тоғ ирмоқчалари дарёга қўшилгандек, элимиз бойлигига қўшилади.

Мен ишонаманки, янги, юбилей йилида барча деҳқонларнинг, шу жумладан чўпонларнинг ҳам турмуш фаровонлиги янада ошади. Биз республика анжуманида шулар ҳақида кенг муҳокама юритамиз.

Турсуной АВЕЗОВА,
Нурота районидаги «Қизилча» қоракўлчилик совхозининг бош чўпони.

Бизнинг мамлакатимизда инсон катта меҳр-муҳаббат билан қуршаб олинган. Зероки, инсон ҳақида ғамхўрлик қилиш жамиятимиз моҳиятидан келиб чиқади.

Сессияда инсон фаровонлиги ҳақида қизғин суҳбатлашамиз. Янги режалар белгилаймиз. Биз уларни ўз меҳнатимиз билан амалга оширамиз. Бизнинг комбинатда ҳам бу йил маҳсулотнинг ҳажми ва сифати учун курашда яхшигина натижаларга эришилди. Бригадамиз йиллик планни муддатидан олдин бажариш билан бирга маҳсулотнинг сифатли бўлишига ҳам эришди. Ҳозир юбилей йили ҳисобига ишлаётирмиз.

Биз Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилга мўлжалланган Давлат плани ва бюджети лойиҳаларини муҳокама қиламиз. Бунда халқ вакиллари — депутатларнинг резервлардан тўла фойдаланиш, республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантиришга қаратилган таклиф ва мулоҳазаларини тинглаймиз.

Меҳринисо ТЎХТАМУРОДОВА,
Каттақўрғон ёғ-мой комбинатининг смена инженери.

Мен қалбим завқ-шавққа тўлган ҳолда Тошкентга келдим. Буни боиси шуки, беш йилликнинг дастлабки йили катта зафарлар билан якунланмоқда. Юбилей йилида ҳам барча соҳадаги каби саноатимизда катта истиқболлар очилади. Биз бугун Ўзбекистон ССР Олий Советининг сессиясида яна муҳим режалар тузилишига ишончимиз комил.

Шахтёрлар ҳам 1966 йилни катта меҳнат ғалабалари билан якунламоқдалар, Мен бошқараётган бригада декабрнинг икки ўн кунлигидаёқ ойлик планни ортиғи билан бажариб, ҳозир янги йил ҳисобига маҳсулот бермоқда.

Мен аминманки, юбилей йилида меҳнатда янада катта муваффақиятларга эришамиз. Бу билан халқимиз фаровонлигини, Ватанимиз қудратини янада оширишга муносиб ҳисса қўшамиз. Мен сессияга ана шундай орзу, ҳис-туйғу билан келдим.

Бу фақат менинггина эмас, менга ишонч билдирган кишиларнинг, касбдошларимнинг ҳам аҳду паймонидир.

Парда ХУРСАНОВ,
Сурхондарё областидаги Шаргун кўмир кони проходкачилар бригадасининг бригадири.

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

⊙ Тошкент экскаватор заводининг коллективи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан аввал 20 декабрда адо этди. Ремонтчилар йил охиригача топшириқдан ташқари яна 200 минг сўмлик турли ишларни ошиғи билан бажариш мажбуриятини олдилар.

⊙ Оҳангарон шаҳридаги 9-шахтанинг кончилари йил бошидан бери 1 миллион тонна кўмир қазиб чиқардилар. Бу, ўтган йили қазилган кўмирга қараганда 200 эшелон кўпдир.

Фёдор Хон бошчилик қилаётган 4-участканинг коммунистик меҳнат коллективи мажбуриятда кўзда тутилган 7 эшелон ўрнига, 12 эшелон кўмир беришга қарор қилди.

Ҳозир шахтадаги ҳар бир ишчига 77 тоннадан кўмир қазиб олинмоқда. Бу, мамлакатнинг ўртача кўрсаткичидан бир ярим баравар юқоридир.

⊙ Ихтисослаштирилган «Сельстрой» тресги Хоразм областининг қишлоқларида йирик ишлаб чиқариш объектларини, шунингдек ишчилар ва колхоз посёлкаларини қура бошлайди. Республика Қурилиш министрлигига бўйсунган бу янги ташкилот Урганчда йилига 40 миллион дона тухум ва 700 тонна парҳез гўшт тайёрлаб берадиган паррандачилик фабрикасини, область қишлоқ хўжалик тажриба станциясини, агрохимия лабораториясини, Ал-Хоразмий номли ва «Янгиобод» шоликор совхозларининг марказий қўрғонларини қуриб бериши лозим. Қишлоқ бинокорлари колхоз посёлкаларини ҳам барпо этадилар.

Деҳқон бўлсанг шудгор қил!

Республика областларида кузги шудгорлашнинг бориши тўғрисида 1966 йил 22 декабрга бўлган

МАЪЛУМОТ
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда ҳайдалган ер, учинчи стун — мавсум бошидан буён.

Сирдарё	—	107,6*)
Самарқанд	—	105.1
Тошкент	—	103.8
Бухоро	0,5	100.7
Андижон	0,4	95,4
Сурхондарё	1,5	94.9
Қашқадарё	—	93,0
Хоразм	—	92,5
Фарғона	1,4	78,8
ҚҚ АССР	—	23,0
РЕСПУБЛИКА БЎЙИЧА	0,4	95,1

*) маълумот аниқланган.

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРЛАРИ

УЛҒАЙИШ

Цехда бир неча машина ишлаб турибди. Бири бринза майдалаб, уни қатиқ ва бошқа сут маҳсулотлари билан қориштириб пишлоқ ишлаб чиқараётган бўлса, иккинчиси тайёрланган пишлоқни пешма-пеш пачкалаяпти. Ҳар бири юз граммли бўлган гугурт қутиси шаклидаги зарҳал қоғозга пачкаланган пишлоқ доналари яна алоҳида яшикчаларга жойланмоқда.

— Бу машинанинг иш унуми қандай? — сўрадик.

— Соз! Ҳар сменада 1900 килограмм пишлоқ ишлаб чиқаришимиз керак, — деди уни бошқараётган Собира Воҳидова.

— Аниқроғи, — деб суҳбатга аралашди цех бошлиғи Ойхон Аминовна, — ҳар минутда 47 донадан шундай пишлоқ пачкасини чиқариш лозим.

Цех бошлиғи қўлидаги соатига қараб, «ОЗЛ-100» маркали машинадан чиқарилаётган пишлоқ доналарини санай бошлади. Роса бир минутда машина эллик тўққизта пачка чиқарибди. Демак, ҳар соатда нормадагидан ҳам 120 дона кўп пишлоқ чиқарилар экан.

Ойхон хола ишлаб чиқариш технологиясини жуда яхши ўзлаштириб олган. Ҳар бир ишчи, машинани бошқарувчи автоматчи, ўз бурчини қунт билан бажаради. Смена нормасини ошириб бажаришга ҳаракат қилади. Ойхон холанинг ўзи ҳам ҳар доим цехда, иш қайнаб турган жойда бўлади. Етмиш уч баҳорни кўрган бу аёл ҳали тетик. Ёшлардек ҳаракатчан. Оддий сут қабул қилувчиликдан мастерлик даражасига кўтарилган Ойхон холани Самарқанд сут-мой комбинатида ҳамма иззат-ҳурмат билан тилга олади. Меҳнат фаолияти комбинат тарихи билан улашиб кетган.

— Шу корхонага кириб ишлай бошлаганимга 35 йил бўляпти. 1932 йилда ҳозирги комбинат оддий сут қабул қилиш пункти эди. Ёзда ишлаб, қиш кунлари бекор турарди. Мен ўша йиллари ишчи эдим. Сутдан қаймоқ ва ёғ тайёрлардик. Бора-бора пункт кенгайди, сутдан маҳсулот ишлаб чиқариш миқдори кўпайди. Олдин сут заводига, кейинчалик сут-мой комбинатига айланди. Унда бир неча цех барпо этилди. Мен ҳам малака ошириш курсларида ўқиб, билимимни ошириб бордим. 1940 йилда мастер бўлдим. 26 йилдан бери шу цехда мастерлик қиляпман. — деди цех бошлиғи Ойхон хола Арслонбекова.

Ўтган йили мастер Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан мукофотланди. Мукофот ишчан мастерни янада ғайрат билан ишлашга, кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга руҳлантирди.

Цех коллективи беш йилликнинг биринчи йили уч квартали ишлаб чиқариш планини 119 процент қилиб бажарган эди. Октябрь ва ноябрда меҳнат унуми янада ошди. Шу икки ой ичида пландагидан анчагина кўп сифатли пишлоқ ишлаб чиқарилди. С. Воҳидова, С. Қурбонова, Ш. Курашина, У. Ўринов каби ишчилар смена нормаларини 130 процент ва ундан ошириб бажармоқдалар. Ойдан ой ва кварталдан кварталга унумли ишлаётган бу цех коллективи коммунистик меҳнат цехи деган муборак номга муяссар бўлди.

— Цехимиз ишчилари, — деди Ойхон Аминовна Арслонбекова, — йиллик планни ҳам бажарди. Биз тўртинчи кварталда топшириқдаги 115 тонна ўрнига 129 тонна пишлоқ ишлаб чиқаришга ҳаракат қилмоқдамиз. Бунга албатта эришамиз.

Комбинатнинг фахри бўлган ҳурматли мастер коммунист О. А. Арслонбекова раҳбарлик қилаётган цех маҳсулотларидан Тошкент, Бухоро, Қарши, Самарқанд, Бекобод, Навоий шаҳар меҳнаткашлари баҳраманд бўлмоқдалар. Тайёр маҳсулотларни пешма-пеш жўнатиб туриш учун цехга етти ва ўн икки тонналик мослаштирилган юк машиналари бириктилган.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратда: сессия қатнашчилари — Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутатлари (чапдан ўнгга): Пастдарғом район «Улус» қоракўлчилик совхозининг чўпони Али Шаптаков, Жарқўрғон район «Лалмикор» нефть конининг мастери Парда Алибоев, Сирдарё область, 2-«Зомин» совхозининг бош чўпони Нишон Бердонов, Поп район Калинин номли совхоз сут соғувчиси Тожихон Собирова, Қўқон пайпоқ тўқув комбинатининг бригадири Мелибуви Турғунова.

И. Глауберзон фотоси.

ЮБИЛЕЙ ШАРАФИГА

Калинин районининг чорвадорлари давлатга 3682 тонна гўшт ва 9258 тонна сут топшириб, йиллик планларни ошириб адо этдилар.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришга Генерал Собир Раҳимов номли, «Партия XX съезди» колхозлари ва Охунбобоев номли қўйчилик совхози, сут етиштиришни кўпайтиришда эса К. Маркс номли, «Ўзбекистон ССР 40 йиллиги», Навоий номли ва Ленин номли колхозларнинг чорвадорлари катта ҳисса қўшдилар. Ана шу хўжаликларда ҳозир пландан ташқари гўшт ва сут тайёрланмоқда.

Расмий хабарлар

А. Н. Косигиннинг С. Демирел билан музокаралари

АНҚАРА, 21 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 21 декабрда Туркия бош министри Сулаймон Демирел билан суҳбат қилди. Бу суҳбат вақтида Совет — Туркия муносабатлари масалалари хусусида, шунингдек ҳар икки мамлакатни қизиқтирувчи баъзи бир халқаро проблемалар ҳақида фикрлашиб олишлар давом эттирилди.

А. Н. Косигин Туркия Президенти ҳузурида бўлди

АНҚАРА, 21 декабрь. (ТАСС). Бугун СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Туркия Республикаси Президенти Жавдат Сунайнинг Чанкай саройидаги резиденциясига бориб, унинг ҳузурида бўлди.

Визит вақтида Туркия Республикасининг Президенти билан Совет ҳукуматининг бошлиғи ўртасида суҳбат бўлди. Бу суҳбат дўстона вазиятда ўтди.

СССРнинг Анқарадаги элчихонасида қабул маросими

АНҚАРА, 22 декабрь. (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Туркияга расмий визит билан келганлиги муносабати билан Совет Иттифоқининг Туркиядаги элчиси А. А. Смирнов бугун катта қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида Туркия Бош министри Сулаймон Демирел, республика сенати — Туркия парламенти олий палатасининг раиси Иброҳим Шавқий Отасағун, Туркия ташқи ишлар министри Эҳсон Сабрий Чағлиянгил ва бошқа расмий кишилар иштирок қилдилар.

Қабул маросими самимий ва бемалоллик вазиятида ўтди.

Музокаралар давом этмоқда

АНҚАРА, 22 декабрь. (ТАСС махсус мухбири). Бугун эрталаб Туркия Бош министри резиденцияси биносида СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигин билан Туркия ҳукуматининг бошлиғи Сулаймон Демирел ўртасида музокаралар давом этди.

РСФСР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИДА

МОСКВА, 22 декабрь. (ТАСС). Катта Кремль саройида бугун эрталаб соат 10 да олтинчи чақириқ РСФСР Олий Советининг саккизинчи сессияси ўз ишини бошлади.

Л. И. Брежнев, Г. И. Воронов, А. П. Кириленко, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, В. В. Гришин ўртоқлар, СССР ва Россия Федерацияси Олий Совети Президиумининг аъзолари, РСФСР ҳукуматининг аъзолари ложаларда пайдо бўлганларида депутатлар ва сессия меҳмонлари уларни самимий кутиб оладилар.

Сессияни Россия Федерацияси Олий Советининг Раиси депутат **В. И. Кристьянинов** очди.

Раислик қилувчи шу йил ноябрь ойида вафот этган РСФСР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. Г. Игнатов хотирасини ўринларидан туриб эсга олишни таклиф қилади.

Шундан кейин депутатлар сессия кун тартибини тасдиқлайдилар. Қуйидаги кун тартиби қабул қилинади: РСФСР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги Давлат плани тўғрисида; РСФСРнинг 1967 йилги Давлат бюджети тўғрисида ва РСФСРнинг 1965 йилги Давлат бюджетининг бажарилиши тўғрисида; РСФСР Олий Совети Президиуми Фармонларини тасдиқлаш.

РСФСР Министрлар Совети раисининг ўринбосари, Россия Федерацияси Госпланининг раиси депутат **К. М. Герасимов** биринчи масала юзасидан доклад қилди.

Федерация молия министри депутат И. И. Фадеев «РСФСРнинг 1967 йилги давлат бюджети тўғрисида ва РСФСРнинг 1965 йилги давлат бюджетининг ижроси ҳақида» доклад қилди.

РСФСР Олий Совети бюджет комиссияси раиси депутат И. Е. Клименконинг қўшимча докладидан кейин музокаралар бошланди.

ТУРКМАНИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

АШХОБОД, 22 декабрь. (ТАСС **мухбири**). Бугун эрталаб Ашхободда Туркманистон ССР олтинчи чақириқ Олий Советининг тўққизинчи сессияси очилди.

Туркманистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, Туркманистон ССР Госпланининг раиси депутат А. Тайлиев «Туркманистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани тўғрисида» доклад қилди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Советидан

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети атоқли совет ҳайкалтароши, СССР халқ рассоми, СССР Бадиий академиясининг вице-президенти, СССР Давлат мукофотларининг лауреати, профессор **Матвей Генрихович Манизер** узоқ давом этган оғир касалликдан сўнг шу йил 20 декабрда 76 ёшида вафот этганлигини чуқур қайғу билан маълум қиладилар.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

Партия турмуши

КОММУНИЗМНИНГ АКТИВ ҚУРУВЧИЛАРИНИ ТАРБИЯЛАЙЛИК

Газетамизда илгари хабар қилинганидек, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Фарғона шаҳрида район ва шаҳар партия комитетлари штатсиз комиссиялари раҳбарларининг икки кунлик семинарини ўтказди. Семинарда КПСС аъзолигига қабул қилиш ва коммунистларнинг шахсий ишларини дастлабки кўриб чиқиш масалалари муҳокама қилинди. Семинар ишида мазкур комиссия раислари, область партия комитетлари ташкилий-партиявий бўлим мудирларининг ўринбосарлари ҳамда партия комиссияларининг раислари иштирок этишди.

«КПСС XXIII съезди қарорлари талаблари асосида партияга қабул қилишга бўлган талабни кучайтириш ва штатсиз партия комиссияларининг бу соҳадаги вазифалари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ташкилий-партиявий бўлимининг мудири Г. М. Орлов, «Партия XXIII съезди қарорлари асосида коммунист деган номни янада юксак тутиш ҳамда коммунистларнинг шахсий ишларини дастлабки кўриб чиқишда штатсиз партия комиссияларининг вазифалари ҳақида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги парткомиссия аъзоси Н. А. Бгашев докладлари юзасидан қизғин фикр олишувлар бўлди.

Семинар қатнашчилари штатсиз партия комиссиялари иш фаолиятига доир ўз тажрибалари билан алмашдилар.

Юксак масъулият

Маълумки, партиямизнинг XXIII съезди КПСС Уставининг партия аъзолиги ҳақидаги бўлимига қисман ўзгартишлар киритди. Хўш, бу ўзгартишларнинг моҳияти нимада? Аввало шундаки, съезд партия ташкилотлари ҳамда барча коммунистларнинг активлиги ва масъулиятини кучайтириш, партия интизомини янада мустаҳкамлашни кўзлади. Коммунистлар ва партия ташкилотлари замонамизнинг олижаноб идеалларини ўзида мужассамлаштирган бир маслакдаги илғор кишилар сафига муносиб кишиларни тортишга ёрдам беришга даъват этилганлар.

Ҳозирги вақтда республикамиздаги шаҳар ва район партия комитетлари ҳузурида 132 штатсиз комиссия бўлиб, улар фаолиятида мингдан ортиқ коммунистлар қатнашмоқда. Бу кишиларнинг асосий кўпчилиги кўп йиллик партия стажи ҳамда катта ҳаёт тажрибасига эга. Шу боисдан ҳам штатсиз партия комиссиялари КПСС сафига ўтаётган кишиларнинг ишчанлиқ ва сиёсий фаолиятларини чуқур текшириб, партия сафига энг муносиб кишиларни тортиш, партияга қабул қилишда хатоликларга мутлақо йўл қўймасликда партия комитетларига катта ёрдам бермоқдалар.

Масалан, Нукус шаҳар партия комитети ҳузуридаги штатсиз партия комиссияси 6 йилдан буён иш олиб бормоқда. Унинг составида 13 киши бўлиб, булар инженер, корхона ва қурилишларнинг ишчилари, врач, юрист, педагог ва бошқа касбдаги кишилардир. Комиссия олдиндан пухта ўйлаб тузилган план асосида иш олиб бориб, ойига икки марта ўз мажлисларини ўтказади. Одатда бу мажлислар шаҳар партия комитетининг бюросидан 2-3 кун олдин бўлади. Комиссия аъзолари партияга ўтаётган киши билан суҳбатлашибгина қолмай, балки унга рекомендация берган кишилар билан учрашадилар, унинг ишхонасида, уйида бўлиб, ишдаги ва ижтимоий ҳаётдаги фаолияти билан пухта танишадилар. Ана шундан кейингина партияга ўтувчи билан шаҳар партия комитети секретарларидан бирининг иштирокида штатсиз комиссия мажлисида яна бир бор суҳбат ўтказадилар.

Шунингдек, Самарқанд, Термиз, Андижон район партия комитетлари, Тошкент шаҳридаги Ленин район партия комитети, Ленинград, Пастдарғом, Сирдарё, Янгиариқ район партия комитетлари ҳузуридаги штатсиз партия комиссиялари ҳам ўз ишларига юксак масъулият билан қараб, партия сафига муносиб кишиларни танлаб олишда партия органларига амалий ёрдам бермоқдалар. Мазкур комиссиялар бошланғич ташкилотлар билан мустаҳкам алоқа боғлаб, партияга қабул қилиш ҳамда ёш коммунистларни меҳр билан тарбиялашда партия комитетларига ёрдам берадилар, ўрни келганда ушбу масалаларни райкомларнинг бюро мажлислари ва пленумлари муҳокамасига киритадилар.

Кўпчилик парткомиссиялар рекомендация берувчиларнинг масъулиятини оширишга муваффақ бўлмоқдалар. Бу ўринда семинарда Чирчиқ шаҳар партия комитети ҳузуридаги штатсиз комиссия раиси К. Г. Будрин келтирган мисол характерлидир. Чирчиқ электрохимия комбинатининг коммунистларидан Литвинов, Елуферьев ва Закиркин ўртоқлар рекомендация беришдек ғоят масъулиятли ишга бефарқ қараб, Г. Токарев деган кишининг ҳатто таржимаи ҳоли билан ҳам танишмай туриб, уни партия аъзолигига кандидат бўлиб киришига тавсиянома беришган. Бу ҳақдаги иш бошланғич партия ташкилотида ҳам расмиятчилик билан кўрилган. Оқибатда нима бўлди денг? Штатсиз комиссия аъзолари Токаревнинг 1950 йилгача партия сафида бўлганлиги, пораҳўрлиги учун партия сафидан ўчирилганлигини аниқлашди. Комиссиянинг таклифи билан шаҳар партия комитетининг бюроси бошланғич ташкилот қарорини бекор қилди ҳамда рекомендация берган коммунистларни партиявий жавобгарликка тортиш масаласини қўйди.

Ленин партиясининг аъзоси бўлиш — олий бахт. КПСС сафига ҳар бир кишини алоҳида-алоҳида танлаб олиш қоидасига риоя этиш лозим. Бизнинг партиямиз ўзининг сафларини яхшилашга ҳамиша интилаётганлиги билан кучлидир.

Қатъият ва принципиаллик

Коммунистларнинг шахсий ишини кўриб чиқиш комиссиялар фаолиятидаги муҳим ишлардан бири ҳисобланади. Партия аъзоси ролини кучайтириш, коммунистнинг обрўсини кўтариш партия интизомини мустаҳкамлаш, ҳар бир коммунистнинг Устав талабларини бажаришдаги масъулиятини янада ошириш масалалари билан бевосита боғлиқдир. Партия ҳаётининг нормаларидан четга чиқиш, КПСС Устави талабларига риоя қилмаслик шахсий ишни юзага келтиради.

Фарғона область, Киров район ва Тошкент шаҳар, Ленин район партия комитетлари ҳузуридаги партия комиссиялари раислари М. Охунов ва М. И. Денисов ўртоқлар ўз сўзларида ҳар бир шахсий иш бўйича батафсил текшириш олиб бориш лозимлигини таъкидладилар.

Шахсий ишларни одилона ўрганиш ва текшириш оқибатида партия комиссиялари баъзи ҳолларда қуйи партия ташкилотлари йўл қўйган камчиликларнинг олдини оладилар. Масалан, Киров районидаги «Октябрь 40 йиллиги» совхозининг бўлим партия ташкилоти илғор ишчи Х. Нажмиддиновани узоқ вақт мобайнида аъзолик бадалини тўламагани учун КПСС сафидан ўчирган. Қарорни совхоз партия комитети ҳам тасдиқлаган. Бироқ, партия комиссияси текширишда шуни аниқладики, ўртоқ Нажмиддинованинг шахсий ишини кўриб чиқишда КПСС Устави талаблари қўпол равишда бузилган, коммунистнинг Уставда белгилаб қўйилган ҳуқуқлари поймол қилинган.

Аниқланишича, партия ташкилотида аъзолик бадалларини тўлаш ҳақидаги инструкция бузилиб, аъзолик бадалини секретарь эмас, балки колхоз кассири йиққан. Кассирнинг ўзи эса партиясиз бўлиб, коммунистларнинг аъзолик бадалини уларнинг ойлигидан ушлаб қолаверган. Унинг айтишича, ўртоқ Нажмиддинованинг ойлигидан ҳам аъзолиқ бадалини мунтазам равишда олиб турган. Райком бюроси парткомиссия таклифига биноан совхоз партия ташкилотининг қарорини бекор қилди ва бу ишда айбдор бўлган кишиларни қаттиқ жазолади.

Баъзан ишда бунинг аксича ҳам бўлиб туради. Коммунистларнинг қилмишларига юзаки, принципсизлик муносабатда бўлиш ҳоллари ҳам йўқ эмас. Мана шундай пайтларда партия комиссиялари қатъиятлик кўрсатишлари, партиянинг Устав ва Программа талабларини бузадиган, ўзининг хулқ-атвори билан коммунист деган улуғ номга доғ туширадиган кишиларни қаттиқ жазолаши зарур.

Кўпчилик партия комиссиялари партиявий жазоларнинг таъсирчанлиги учун курашда шаҳар, район партия ташкилотларига ва бошланғич ташкилотларга амалий ёрдам беряптилар. Коммунист йўл қўйган хатосини ишда оқлаган тақдирда комиссия аъзолари партия ташкилоти секретарига бу ҳақда ўша коммунистнинг ариза беришини қараб турмай, партиявий жазони олиб ташлаш масаласини муҳокама қилишни тавсия этишади.

Бу ўринда шуни ҳам айтиш керакки, ҳамма штатсиз партия комиссиялари ҳам шундай йўл тутяпти, деб бўлмайди. Баъзи жойларда коммунистларнинг, айниқса раҳбар ходимларнинг шахсий иши бошланғич партия ташкилотлари ҳамда штатсиз комиссияларни четлаб ўтиб, партия комитетларининг бюро мажлисларида кўриладики, бундай зарарли практикага чек қўйиш зарур.

Семинар қатнашчилари, партия комиссияси бошланғич партия ташкилотининг қарорига қўшилмаган тақдирда бу ҳақда бошланғич партия ташкилоти коммунистларига етказиш, коммунистлар нима учун ва қайси масалада янглишганликларини кўрсатиб бериш, бу ҳақда комиссия қандай қўшимча ҳужжатларга эга эканлигини айтиб бериш даркор эканлигини таъкидладилар.

Ишни яхшилаш йўллари

Штатсиз партия комиссиялари ўз амалий фаолиятларида бой тажриба тўпладилар. Партия комитетлари мана шу тажрибаларни умумлаштириб, кенг оммалаштиришлари, ишдаги хато ва камчиликларни тезда тугатишга ёрдам беришлари лозим.

Семинар қатнашчилари комиссиялар ишини ташкил этиш юзасидан бир қатор қимматли мулоҳазаларини баён этишди. Кўп нарса комиссия аъзоларининг фазилатларига боғлиқ. Чунончи, Қува район партия комитети ҳузуридаги парткомиссия составида беш киши бўлиб, улар партияга қабул ва коммунистларнинг шахсий ишларини кўриб чиқишга улгуролмайдилар. Шунинг учун ҳам КПСС Марказий Комитетининг шу масаладаги қарорига биноан, комиссия аъзолари сонини кўпайтириш масаласи кун тартибига қўйилди. Бунда комиссияни фақат пенсионерлар ҳисобига тўлдириш ҳам мақсадга мувофиқ эмас эди. Негаки, ҳамма ишни пенсионерларга топшириб қўймасдан, бу соҳада ҳам ёш ва кекса кадрлардан мутаносиб равишда фойдаланиш, комиссияга бевосита ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган коммунистларни ҳам жалб этиш зарур.

Семинарда комиссия аъзоларини бошқа жамоат ишлари билан банд қилиб қўймаслик мақсадга мувофиқ эканлиги таъкидланди. Комиссия ишида қатнашиш муҳим ва масъулиятли партия топшириғи бўлиб, бу коммунистдан кўп куч ва вақт сарфлашни талаб қилади.

Комиссиялар ишини уюштиришда ҳаддан ташқари шошма-шошарлик ярамайди. Чунки шошилинч равишда бирор ишни оқилона кўриб чиқиш ва унга муносиб баҳо бериш қийин. Афсуски, баъзан парткомиссиялар фаолиятида шундай нотўғри ҳоллар учраб турибди. Чунончи, Ғаллаорол райкоми ҳузуридаги комиссия мажлиси райком бюроси бўладиган куни ўтказилади. Натижада партияга ўтадиган киши комиссиядан чиқиб, тўғри райком бюросига киради. Бундай шошма-шошарлик ишда хатоликларга олиб келиши мумкин, холос.

Партия комиссияси — коллегиал орган. Унинг ишида комиссия аъзоларининг ҳаммаси фаол қатнашуви тўғри ва объектив фикр юритишга имкон беради. Лекин баъзи райкомлар ҳузуридаги парткомиссияларнинг аъзолари комиссия раиси топшириғига биноан масалаларни бир ўзи тайёрлайди. Шундан кейин ўз фикрларини комиссия раисига маълум қилади. Комиссия раиси эса мана шу фикрни бутун комиссия номидан райком бюросига ҳавола қилади. Ҳолбуки, бундан комиссиянинг бошқа аъзолари мутлақо бехабар қолишади.

КПСС Марказий Комитетининг партияга қабул қилиш ва коммунистларнинг шахсий ишини олдиндан кўриб чиқиш билан шуғулланувчи комиссиялар тузиш ҳақидаги қарорида комиссиялар партияга ўтиш ҳақида ариза берган киши билан батафсил танишиб чиқиши, унинг ҳужжатларини қандай расмийлаштирганини синчиклаб текшириши лозимлиги таъкидланади. Аммо баъзи жойларда партияга кираётган киши билан мажлисда суҳбатлашишнинг ўзи кифоя қилади, деб нотўғри ўйлайдилар. Район ва шаҳар партия комитетларига келадиган ишларни синчиклаб текшириш, партияга ўтаётган ҳар бир кишининг амалий ва сиёсий фазилатларини ўрганиш учун, у ишлаётган коллектив фикрига ҳам қулоқ солиш даркор. Ана шундагина партияга ўтаётган ҳар бир кишининг хулқ-атвори, кишилар билан ўзаро муносабати, унинг коммунист деган улуғ номга муносиблигини билиб олиш имкони туғилади.

Семинар қатнашчилари парткомиссияларни сунъий равишда иккига бўлиш — партияга қабул қилиш бўйича алоҳида ва шахсий ишларни кўриб чиқиш бўйича алоҳида группага бўлиб юбориш практикаси мақбул эмаслигини таъкидлашди. Ҳолбуки, Термиз шаҳар партия комитети ҳузуридаги комиссия сунъий равишда иккига бўлиб юборилган. Бу практика ўзини оқламайди, негаки, партияга қабул қилиш ҳам, коммунистларнинг шахсий иши ҳам — партия сафларининг тозалиги ва уни энг яхши кишилар ҳисобига тўлдиришнинг муҳим звеноларидир.

Парткомиссиялар фаолиятида тўпланган тажрибага асосланиб, ҳар бир комиссия алоҳида журнал тутиши лозимлиги, бу журналда комиссияга топширилган ҳар бир иш қачон келди, уни шахсан ким кўриб чиқди ва комиссияда қачон кўриб чиқилди, деган ёзувлар акс этиши керак. Шунингдек, парткомиссиянинг мажлислари ҳақида протокол тутиш ҳам мақсадга мувофиқдир. Унда комиссиянинг айрим аъзолари фикр ва мулоҳазалари ва овоз бериш якуни ёзиб борилади.

Партия комитетлари ҳузуридаги штатсиз комиссиялар партия сафларини коммунизмнинг актив қурувчилари ҳисобига кенгайтириб боришда, коммунист деган улуғ номни ҳамиша покиза тутишда партия ташкилотларига катта ёрдам бермоқдалар. Шу боисдан ҳам бу комиссияларнинг фаолиятини ҳар томонлама кучайтириш зарур.

В. ШЧЕПОТКИНА,
Е. ВИЛЕНЧУК.

Инженер Муҳаммаджон Хўжамёровнинг номини Тошкент ГРЭСи меҳнат аҳли доимо ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади. Чиндан ҳам ёш мутахассис ҳурматга лойиқ йигит. У бу улкан нурхонага келгандан буён фидокорона меҳнати, тадбиркорлиги, ишбилармонлиги билан бошқалардан ажралиб туради. Меҳнатсевар мутахассис Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги ва доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақада ҳам ибрат кўрсатиб меҳнат қилаётир. Тадбирли, бенуқсон иш лайдиган ёш инженер меҳнатда ҳам, жамоат ишларида ҳам бошқаларга ибрат бўляпти. Суратда: инженер ўртоқ М. Хўжамёров иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

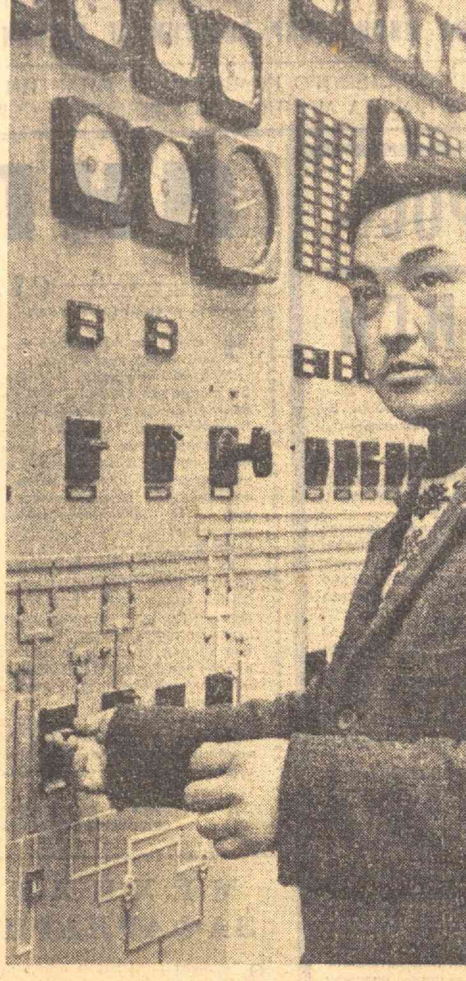

«ЛУНА-13» КОСМОСДА

ТАСС АХБОРОТИ

Космосни тадқиқ қилиш программасига мувофиқ Совет Иттифоқида 1966 йил 21 декабрь Москва вақти билан соат 13 дан 17 минут ўтганда Ой томонга космик ракета учирилди.

Ракета ичига «Луна-13» автоматик станция ўрнатилган.

Станциянинг асосий вазифаси — Ойни ва Ой атрофидаги космик фазони илмий жиҳатдан тадқиқ қилишни давом эттиришдан иборат.

Утказилган ўлчовларни қайта ишлаб чиқишнинг дастлабки натижалари станция мўлжалдагига яқин траектория бўйлаб ҳаракат қилаётганлигини кўрсатди.

1966 йил 21 декабрь Москва вақти билан соат 17 да «Луна-13» станцияси ердан 44 минг километр масофада ер сатҳининг координатлари шимолий кенгликнинг 44 градус 31 минути ва шарқий узунликнинг 80 градус 11 минути нуқтаси рўпарасида учиб бораётган эди.

Станция билан икки марта радиоалоқа сеанси ўтказилди. Телеметрия маълумотларига кўра, станция ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Ердаги махсус ўлчов комплекси станциянинг парвозини кузатиб турибди. Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ҚУВУРЛАРДА ЗИЛОЛ СУВ

Ленин районидаги «Коммунизм» колхозининг Янги маҳалла, Чек, Дўнгқишлоқ, Янгисор, Файзобод қишлоқлари водопроводлаштирилди.

Т. МАМАДАЛИЕВ,
Андижон области.

Ҳисоракда алоқа бўлими

«Гулистон» колхозининг Ҳисорак участкасида янги алоқа бўлими очилди. Эндиликда бу ердан колхознинг Кумушкон, Олтинбек, Қирғиз маҳалла қишлоқларида турувчи аҳолига газета-журналлар, хат-хабарлар тез етказиб берилмоқда.

Ҳ. ИНОЯТОВ,
Юқори Чирчиқ райони.

Қишлоққа газ келди

Шеробод районидаги «Партия XXII съезди» колхози қишлоқлари газлаштирилди. Колхоздаги 300 хонадонда зангори олов порламоқда. Шеробод газ конторасининг ишчилари янги йилгача яна 200 хонадонга газ ўтказиш учун ғайрат билан ишламоқдалар.

Н. ХУДОЕРОВ.

Урганчда

ЯНГИ БОҒ ВА ХИЁБОНЛАР

Шаҳардаги Ўзбекистон, Коммунист, Киров кўчаларига минг тупдан ортиқ ясин, қайрағоч дарахт кўчатлари ўтказилди.

Ленин номли истироҳат боғи бир гектар кенгайтирилиб, яхши хордиқ чиқариш жойи барпо этилди.

УСМОН ЮСУПОВ НОМЛИ МАКТАБ

Яқинда шаҳарнинг Ал-Хоразмий кўчасида тўрт қаватли янги ўрта мактаб биноси қурилиб, ишга туширилди.

Янги мактабга Усмон Юсупов номи берилди.

А. ЭШМАТОВ.

СОВЕТЛАР ИШ ТАЖРИБАСИДАН

ТАЯНЧ

Қашқадарё область, Қамаши районидаги Тўқбой қишлоқ Совети депутатларининг ташаббуси кун сайин ошиб бормоқда. Уларнинг аксарияти колхоз ишлаб чиқаришнинг илғорлари ва новаторлари — тажрибали пахта усталари ва механизаторлар, қишлоқ интеллигентларининг кўзга кўринган вакилларидир.

Қишлоқ Советига жамоат ишларида кўп йиллик тажрибага эга бўлган Хурсанд Шодиева раҳбарлик қилмоқда. Қишлоқ Советида қишлоқ хўжалиги, соғлиқни сақлаш, ободончилик, халқ маорифи каби 6 та доимий комиссия ишлаб турибди. Буларнинг аъзолари ва раислари ишлаб чиқариш илғорлари, обрўли кишилар. Масалан, қишлоқ хўжалик доимий комиссиясининг раиси Нормурод Темиров районда илғор хўжаликлардан бири Ленин номли колхознинг бош агрономи, актив жамоатчидир.

Доимий комиссиялар ишни махсус план асосида олиб бормоқда. Улар сессия ва мажлисларда ўз ишлари тўғрисида вақти-вақти билан ҳисоб бериб турадилар.

Қишлоқ хўжалик доимий комиссияси ишидан сайловчилар, айниқса мамнун бўлмоқдалар. Комиссия аъзолари пахтачилик, чорвачилик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳалари бўйича етилган масалаларни тайёрлаб, қишлоқ Совети сессия ва мажлисларининг муҳокамасига киритмоқда. Пахта йиғим-терими авж олган кунларда доимий комиссия аъзолари пахта нобудгарчилигига қарши кураш тўғрисидаги масалани тайёрлаб, қишлоқ Совети активлари ва депутатларининг муҳокамасига қўйдилар. Бу соҳадаги камчиликлар тезда бартараф этилди. Депутатларнинг актив иштирокида Ленин номли ва «Марксизм» колхозларининг пахтакорлари 1966 йилда пахта тайёрлаш юзасидан олган социалистик мажбуриятларини муддатидан олдин бажардилар.

Халқ маорифи, ободончилик доимий комиссияларининг олиб бораётган ишлари ҳам диққатга сазовордир. Халқ маорифи доимий комиссияси (раиси Раҳмон Жўраев) ташаббуси туфайли қишлоқ Совети территориясидаги учта ўрта, иккита саккиз йиллик ва иккита бошланғич мактаблар барвақт ва сифатли ремонтдан чиқарилди. Бу доимий комиссия аъзолари меҳнаткашларнинг ўғил ва қизларини ўқишга тортиш соҳасида, уларга берилаётган таълимнинг сифатини яхшилаш тўғрисида жонкуярлик қилмоқдалар.

Ободончилик доимий комиссияси ҳам беш йилликнинг биринчи йилида самарали ишламоқда. Унинг раҳбарлигида «Правда» участкасида янги медицина пункти, мактаб ва магазин бинолари қурилиб фойдаланишга топширилди. Ленин номли колхозининг «Қурилиш» участкасида янги қишлоқ магазини ва хўжалик моллари магазини қурилди. Шунингдек, «Марксизм» колхозида янги қишлоқ магазини ва новвойхона бинолари қурилиб меҳнаткашларга хизмат кўрсатмоқда.

Доимий комиссия аъзоларининг ташаббуси билан РТС участкасида чойхона, сартарошхона ва ошхона бинолари қад кўтарди. Депутатлар меҳнаткашларнинг истакларини ҳисобга олиб, иккита ўқишхона биносини қуришга эришдилар. Комиссия аъзолари йўл қурилиши ва ремонти, жамоат биноларини газлаштириш борасида ҳам актив иш олиб боряптилар.

Қишлоқ Совети депутатлари ва активларининг ёрдами, маслаҳати туфайли қишлоқ Совети территориясидаги иккита шифохона ва 7 та медицина пункти меҳнаткаш аҳолига керакли тиббий ёрдамни ўз вақтида кўрсатиб турибди.

Шу нарса қувончлики, қишлоқ Советига тушаётган ариза ва шикоятлар депутатлар томонидан эътибор билан қараб чиқилмоқда ва ўз вақтида ҳал қилинмоқда.

Қишлоқ Советининг жонкуяр депутатлари доимий комиссияларга таянган ҳолда халқ ишончини янада яхшироқ оқлашга интилмоқдалар.

Р. ШАРИПОВ.

«КОСМОС-137» ПАРВОЗДА

ТАСС АХБОРОТИ

Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-137» учирилди.

Йўлдош ичига ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдош параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Дастлабки айланиш даври 104,3 минут;

— Ер юзасидан максимал узоқлашуви (апогейида) 1720 километр, ер сатҳидан минимал узоқлашуви (перигейида) 230 километр;

— Орбитанинг оғиши 48,8 градус.

Йўлдошда илмий аппаратлардан ташқари:

— Орбита элементларини аниқ ўлчайдиган радиосистема;

— Приборлар ва илмий аппаратларнинг иши тўғрисидаги маълумотларни ерга юбориб турувчи радиотелеметрик система бор.

Координациялаш-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

Энг яхши педагогларимиз

ДИРЕКТОР

Мактаб директори. Ким унинг панд-насиҳатларидан, аччиқ, лекин фойдали маслаҳатларидан баҳраманд бўлмаган дейсиз. Замонлар ўтиб, ҳар бир инсон ўтмиш йилларини, қувноқ ўқувчилик даврини эслар экан, уни ҳурмат билан хотирлайди.

Мактабда ўқув-тарбия ишлари сифатини юқорига кўтариш, коллективга устозлик қилиш, ота-оналар билан яқиндан алоқа боғлаш... Э-ҳа, директорнинг зиммасидаги масъулиятли вазифаларнинг ҳаммасини санаб бўлармикин? Хулоса қилиб айтганда, у устозларнинг-устози, муаллимларнинг-муаллимидир. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган Абдураҳмон Шукуров ҳам суяги маориф ишида қотган тажрибали мактаб директорларидан бири.

Қишнинг бир ойи ўтиб бораётган бўлса ҳам, ҳаво қуруқ, фақат эрталаб томчилаб ўтган ёмғир асфальт йўлларни ювиб, ўқувчиларни кутиб олаётгандай бўларди. Абдураҳмон ака мактаб дарвозасидан кириб келар экан, бугунги иш режалари ҳақидаги ўйларини дарсга ошиқаётган болаларнинг шўх, қувноқ овозлари бўлиб юборди. Сочларига оқ оралаб қолган, чеҳрасидан меҳр ёғилиб турган мактаб директори ўқувчиларнинг саломларига алик олгач, ўз кабинети томон, болалар эса синфларга йўл олишди.

Шаҳар ва қишлоқларимизда босмачилар ғаласи изғишиб, комсомоллар ва активлардан қонли ўч олаётган, муштумзўр бой ва руҳонийлар янгиликка тиш-тирноқлари билан қарши курашаётган бир пайтда, эндигина ҳаётга қадам қўяётган Абдураҳмон ака ўз меҳнат фаолиятини саводсизликка қарши кураш ишидан бошлади. Мана 44 йилдирки, у халқ маорифи соҳасида узлуксиз меҳнат қилиб келмоқда.

Йиллар ўтиб ўз малакасини ошириш лозим бўлиб қолганини ҳис қилган Абдураҳмон ака 1936 йилда педагогика техникумида ўқиб, уни бир йилда битиргач, кечки педагогика институтида ўқишини давом эттиради. 1942 йилда имтиёзли диплом билан институтни ҳам тугатади ва шу йилиёқ Киров район халқ маорифи бўлимининг мудири қилиб ишга тайинланиб, бу вазифада қарийб ўн йил ишлайди. Маориф ишини чин қалбидан севган Абдураҳмон акага «Республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи» унвони ҳам студентлик даврида — 1940 йилда берилган.

— Гувоҳномамга биринчи президентимиз Йўлдош ота Охунбобоев имзо чеккан. «Фахрий ёрлиқ»ни ҳам шу кишининг табаррук қўлидан олганман, — дея Абдураҳмон ака кўкрак чўнтагидан гувоҳномасини олиб кўрсатди. Шунда бизнинг кўзимиз иккинчи қизил дафтарчага ҳам тушди. Бу, Абдураҳмон аканинг 1944 йилдан КПСС аъзоси эканини кўрсатувчи партия билети эди.

Партия, халқ олдига қўйилган вазифаларни бажаришни шон-шараф иши деб тушунган коммунист Абдураҳмон Шукуров мана ўн йилдан бери пойтахтнинг Киров районидаги профессор Боровков номли 150-ўрта мактабга директорлик қилиб келмоқда. 1600 болани ўз қучоғида тарбиялаётган бу мактаб биносининг биринчи ғишти қўйилганда ҳам директор унинг тепасида турган эди.

Мактабнинг ўзбек группаларида 3-синфдан бошлаб 10-синфгача араб тили ўқитилади. Биз мактабга борганда, директор араб тили ўқитувчиларининг дарсини таҳлил қилаётгани устидан чиқиб қолдик. Абдураҳмон ака ёш ўқитувчиларнинг дарсларини таҳлил қилиб, тегишли кўрсатмалар бериш билан бирга, уларни тез-тез ўз дарсига олиб киради, район ва шаҳардан бошқа мактаб ўқитувчиларини ҳам таклиф қилиб туради. Шунинг учун ҳам мактаб 1962 йилдан бери районда илғор тажриба мактаби вазифасини ўтаб келмоқда.

Абдураҳмон ака 60 ёшдан ошган бўлса ҳам, ҳали бақувват ва тетик. Пенсияга чиқиш ҳақида ўйламайди, ҳам.

— Мен ўқувчиларсиз, мактабсиз ҳаётимни тасаввур қилолмайман, — дейди камтарин устоз, меҳрибон ота. Ишларингизга муваффақиятлар тилаймиз, Абдураҳмон ака! Ёшларни коммунистик ахлоқ руҳида тарбиялаш ишига қўшган ҳиссангиз эвазига ҳукумат томонидан берилган Меҳнат Қизил Байроқ, «Ҳурмат белгиси» орденларингиз, «Шавкатли меҳнат учун» медалингиз ёнига яна юксак мукофотлар қўшилаверсин!

А. МАЪЗУМОВ.

Илғор тажриба минбари

ЮҚОРИ ҲОСИЛ ОЛИШ СИРЛАРИ

Пахтакормиз. Пахта туфайли элюртга танилиб, иззат-обрў кўрдик. Шу сабабли пахтакорлик номини шарафлаш учун курашамиз.

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларида беш йилликда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришнинг ўртача йиллик ҳажмини шу маҳсулотларни бундан олдинги беш йилликда етиштиришга нисбатан 25 процент кўпайтириш вазифаси қўйилди. Бу улкан вазифани муваффақиятли бажариш учун экин майдонларини йил сайин кенгайтириб бориш, ҳосилдорликни ошириш зарурлиги уқтирилди. Бу, биз пахтакорларга ҳам тўла тааллуқлидир. Партия Марказий Комитетининг Пленумларида ҳам пахта етиштиришни кўпайтириш тадбирлари белгиланди [illegible] амалга оширилади.

1966 йилда республикамиз давлатга 4 миллион 80 минг тоннадан зиёд «оқ олтин» етказиб берди. Ўзбекистон пахтачилиги тарихида бунчалик катта муваффақиятга эришилганини ҳеч ким эслай олмайди. Уфқлар билан туташган хирмонга барча пахтакор хўжаликлар сингари «Правда» колхози аъзолари ҳам ўз улушларини қўшдилар. [illegible] 1342 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 44 центнердан хирмон кўтариб, Ватан омборига 5292 тонна пахта тўкдик. Бу, планда кўзда тутилгандан 1300 тонна кўп. Сўнгги йилларда пахта майдони кенгайтирилди, ҳосилдорлик кескин ошди. Давлат планини ошириб адо этилди. Даромад ҳам шунга яраша кўпайиб боряпти.

Мендан кўпинча пахтадан юқори ҳосил етиштиришнинг «сирлари» нимада деб сўрашади. Ушбу мақолада шу саволга қисқача жавоб беришга ҳаракат қиламан.

Правление ва партия ташкилоти асосий эътиборни тракторларнинг [illegible] бир меъёрда ишлашини, ҳайдов чуқурлиги 32-33 сантиметрдан кам бўлмаслигини, бир қарич ҳам ер шудгорланмай қолмаслигини таъминлашга қаратади. [illegible]

Шудгор деҳқонга қандай фойда келтиради? Шудгорланган ерда нам кўп тўпланади, юмшоқ тупроқ қатламига ҳаво, иссиқлик кириб [illegible]

Шудгордан кейин тупроқ анча чўкади, ҳатто ўнқир-чўнқир жойлар ўпирилиб тушади. [illegible] тупроқ тўкиш зарур. Шуни ёдда сақлаш керакки, экин ерини кафтдек текис ҳолга келтириш ҳосилни хамиртуриш [illegible] ерга [illegible] қўймаймиз.

Энг яхши агротехника муддатида шудгорланган ерда чигит [illegible] чиқади, [illegible] қолмайди. Ғўза эрта авж олади, ўсиш ва ривожланиши тезлашади. Энг муҳими — [illegible] кўп [illegible] кўсак барвақт очилади. Биринчи сорт пахта миқдори ортади. [illegible] ғўзапоя [illegible] ҳосилига [illegible]

Кузги шудгорни шўр ювишсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Хўжалигимизда [illegible] ва ўрта шўрланган ерлар бор. Ўша майдонларда камида икки марта шўр ювиш ўтказилади. Шўр ювиладиган [illegible] карталарда [illegible] ҳар гектар ерга [illegible] сув қўйилишини мутахассислар белгилаб беради. Сув бир неча кун кўлхоб бўлиб туриши керак. Шунда [illegible] лозим. [illegible]

Шўрланган ерларнинг шўрини ювмай экин экиш ўз-ўзини алдашдир. [illegible] қўйиб бўлмайди. Шўри ювилган майдонларда тупроқ анча зичлашади. [illegible] этилиши билан [illegible] бороналаб [illegible] бўлади. [illegible] деҳқон [illegible] бор. Ер [illegible] ишига [illegible]

Ирригация-мелиорация тадбирлари билан [illegible] ҳосилдорликни [illegible] шартидир. [illegible] зовурларни қазиш, [illegible] йўли [illegible] сизот сув [illegible] учун [illegible] қазиш [illegible] ҳали [illegible] ҳосилнинг [illegible]

Юқорида тилга олинган тадбирларнинг ҳаммаси куз ва [illegible] амалга ошириш керак. [illegible] баҳорда [illegible] бошланиши билан [illegible]

Маълумки ҳосилни ҳар қарич ер, ҳар уядаги ғўза тупи беради. Шундай бўлгач, деҳқон ердан оқилона, маълум мақсадни кўзлаб фойдаланиши, кам маблағ, ишчи кучи сарфлаб, кўп ва юқори сорт маҳсулот етиштириш, таннархни арзонлаштириш учун курашиши керак. Шу ўринда бир мисол келтираман.

Правление ва партия ташкилотининг қарори билан бир бригадага қарашли пахта майдонлари ўлчаб чиқиладиган бўлди. Шунда бригадир «беҳуда овора бўлиб нима қиласизлар, гектар бут» деб гашлик қилди. Шунга қарамай қарорни бажаришга киришдик. Ўлчаб кўрилганда юз гектар экин ери тўқсон олти гектар чиқди. Бригадир анча хижолат чекди. Маълум бўлишича, бригадага қарашли экин майдонларидан зовур ўтказилган, ундан чиққан тупроқ экин ўрнини эгаллаб ётибди. Ортиқча марза, ўқариқ, шохариқлар бор. Терим машинаси айланадиган майдонча ҳам экин ери ҳисобига тайёрланган. Дала шийпони, унинг атрофидаги гулзорга ҳам илгари чигит экилар эди.

Масала дарҳол муҳокама қилинди. Ҳамма экин майдонлари ўлчаб чиқилиб, янги ва партов ер очиш ҳисобига тўла гектар бўлишига эришилди. Зовур тупроғи текислаб юборилди. Фойдасиз зовурлар, ариқлар кўмиб ташланди. Ортиқча йўл-йўлкалар тугатилди. Марзалар, уватлар ҳайдалиб карталар йириклаштирилди. Терим машиналарининг айланиши учун экин экилмайдиган ердан майдончалар тайёрланди.

Баъзан турли сабабларга кўра чигит ола чиқади, кўчат сони кўзда тутилганидан кам бўлади. Деҳқончиликда бундай ҳодисалар учраб туради. Биз ана шу камчиликни тугатиш учун қаттиқ кураш олиб борамиз. Ҳар гектар ерда 95-100 минг туп кўчат бўлишига эришамиз. Бунинг учун нима қилиш керак? Кузда ярим қарич ҳам ерни қолдирмай шудгорлаш керак. Ер кафтдек текис бўлиши, кесак кўчишга асло йўл қўйилмаслиги, чигит ер обтобига келганда экилиши лозим. Чигит экиб бўлингач, унинг бир текисда униб чиқишини кузатиб туриш зарур. Борди-ю, белгиланган муддатда униб чиқмаса, мутахассислар нинг маслаҳати билан қўшимча тадбир қўллаш зарур. Бизда ола чиққан жойга чигит экишдан ташқари кўчат ўтказилади. Тўла гектар, ғўза тупининг бир хил қалинликда бўлиши учун кураш ҳамманинг жонажон ишига айланган.

Сўнгги вақтларда яна бир тадбирни қўллай бошладик. Ғўза тупи механизатор ва сувчиларга акт билан топширилади. Улар мавсум охиригача ниҳолни нобуд бўлишдан сақлайди, муҳофаза қилади. Бу соҳала яхши кўрсаткичга эришган кишилар йил охирида ҳосил чўғига қараб рағбатлантирилади.

Машина колхозда катта куч. Эндиликда кузги шудгор ва чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олишгача бўлган ҳамма ишлар «пўлат от»лар гарданига ортилди. Азалдан орзумиз шу эди. Лекин машиналарни ишлатишдан олдин ишга шайлаш керак. Иш қуроли соз деҳқон ҳар қадамда катта муваффақиятга эришаверади.

Хўжалигимизда жуда кўп ҳайдов ва чопиқ тракторлари, терим машиналари, уларга осиб ва тиркалиб ишлатиладиган агрегатлар бор. Колхознинг бу мулки бир жойга — автотрактор паркига тўпланган. Шу ердан бригадаларга чиқарилади. Автотрактор парки собиқ машина-трактор станциясига ўхшайди. Кўтарма кранлар, устахона бор. Запас қисмлар тайёрланади. Давлатдан олинаётган запас қисмлар ҳам шу ерга келтириб, трактор бригадаларига тақсимланади. Паркда малакали токарь, слесарь, механик ва инженерлар иш олиб боради, механизатор кадрлар ҳам шу ерда жамулжам бўлади.

Трактор ва машиналар икки хил — капитал ва жорий ремонт қилинади. Ремонт ишлари бўйича график тузилиб, қайси трактор ёки машина қачон ремонт қилиниши белгиланади. Ҳар бир механизатор ўзи бошқарадиган трактор ёки машинани ремонт қилади. Запас қисмларни эса бош инженер ва механик етказиб беради. Токарь, слесарлар уларга кўмаклашади. Ремонт тамом бўлгач, «пўлат от»лар синовдан ўтказилиб, механизаторга акт билан топширилади. Ремонт ишида актив қатнашган, машиналарнинг «умри»ни узайтирган, ёнилғини иқтисод қилиб сарфлаётган механизаторлар мукофотланади.

Лекин машиналарга дала бошида техника ёрдами кўрсатиш зарур бўлиб қолишидан кўз юма олмаймиз. Баъзан турли запас қисмларга эҳтиёж туғилади. Акс ҳолда трактор ёки машина тўхтаб қолиб, иш унуми пасайиб, дала ишлари чўзилиб кетади. Правление ва партия ташкилоти масаланинг ўша томонларини ҳисобга олиб, турли запас қисмлар билан таъминланган учта кўчма устахона ташкил қилди. Уларда малакали мутахассислар иш олиб боради, зарур бўлган тақдирда дарҳол техника ёрдами кўрсатади.

◆ Тўла гектар учун
◆ Машиналар шай бўлсин
◆ Одамларга ғамхўр бўлайлик

Трактор ва машиналар пахтачилик ва каноп бригадаларига доимий қилиб биркитиб қўйилган. Ким қайси картага чигит экса, ўша ерда парвариш ўтказади, ҳосилни саранжом-саришталайди. Олинган даромаддан бригадир билан баравар манфаат кўради. Бригадир эса ўз навбатида ремонт ишларида, «пўлат от»ларнинг тўхтовсиз ишлашида механизаторларга кўмаклашади. Ёки бошқачасига айтганда, ҳосилнинг тақдири бригадирлар билан механизаторларга топширилган.

Икки оғиз сўз ўғит ҳақида. Давлатимиз деҳқонларга жуда кўп минерал ўғит етказиб беряпти. Бу ҳосилдорликнинг кўтарилишида катта роль ўйнаяпти, албатта. Лекин хўжаликка деярли текинга тушадиган маҳаллий ўғит жамғариш, ундан ишнинг кўзини билиб фойдаланиш зарур.

Айрим хўжаликларнинг раҳбарлари ўғит ҳақида гап борганда, давлат омборига кўз тикади. Тўғри, давлатимиз деҳқондан ҳеч нарсани, шу жумладан ўғитни ҳам аямайди. Аммо минерал ўғит пулга келади. Ўғит харид қилишга кетган маблағ маҳсулот таннархини белгилашда ҳисобга олинади. Кўп ва арзон пахта етиштираман деган деҳқон минерал эмас, кўпроқ маҳаллий ўғитга умид боғлаши керак. Мен бунда гўнг, қўй қийи, эски иморатларнинг тупроғи, ўғитбоп чиқиндиларни кўзда тутяпман. Хўжаликларда ўғитнинг шу хиллари топиладими? Ҳа, топилади. Жамоат чорва фермалари, колхозчиларнинг молхона, қўйхоналарида маҳаллий ўғит тўлиб ётибди. Яйловлардан ҳам хоҳлаганча ўғит топиш мумкин.

Биз бу соҳада қуйидагича иш тутамиз. Ҳамма бригадаларда хандаклар қазилган. Кеч куз ва эрта баҳорда маҳаллий ўғит тўплаш ойлиги ўтказамиз. Фермалар, колхозчиларнинг молхоналаридаги гўнг, қўй қийи ташиб чиқилиб хандакларга босилади, устидан минерал ўғит сепилиб, усти сувабқўйилади. Тайёрланган қоришмадан ғўзани биринчи ва иккинчи озиқлантиришда фойдаланилади. Ўғит етишмаган чоғда яйловлардан ташиб келтирилади. Ҳар гектар ерга ҳар йили ўртача 8-10 тонна маҳаллий ўғит солинади.

Кайфи чоғ кишининг иши унумли бўлади. Меҳнат аҳлининг кайфи доим чоғ бўлиши учун етарли шароит яратиб берилиши зарур. Бу — уларга тегишли ҳақни ўз вақтида бериш, савдо, медицина, маданий-оқартув муассасалари хизматини яхшилаш демакдир.

Биз колхозчиларга тегишли ҳақни, мукофот пулини вақтида берамиз. Улар саноат, озиқ-овқат моллари магазинлари, чорва ва сабзавот маҳсулотлари дўконларидан хоҳлаган нарсасини харид қилишлари мумкин. Энг зарур буюмларни қидириб бошқа жойларга боришга ҳожат йўқ.

Колхозчилар марказлаштирилган тартибда иссиқ овқат ва нон билан таъминланади. Гўшт, сут маҳсулотлари махсус машиналарда етказиб берилади. Касалхона, туғруқхона, боғча ва яслилар ҳам шу тартибда таъминланади.

Колхоз қишлоқлари посёлка системаси асосида қайта қурилган. Жамоат жойлари, колхозчиларнинг хонадонлари электрлаштирилган ва радиолаштирилган. Ҳамма хонадонда телевизор бор. Телефондан камчил жойимиз йўқ. Посёлкаларда медицина, маданий-оқартув муассасаларининг ҳамма турлари бор. Енгил машина ёки мотоциклсиз хонадон деярли қолмади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IV пленуми меҳнаткашларнинг турмуш маданиятини янада яхшилашга қаратилган қарор қабул қилди. Биз қарорни амалга ошира бориб, катта муваффақиятларга эришдик. Марказий посёлкада маданият саройи қурилди. Аҳоли водопровод суви билан таъминланди. Кийим бичиш-тикиш, этикдўзлик цехлари, сартарошхоналар очилди. Янги болалар муассасалари қурилди, мавжудлари кенгайтирилди.

Меҳнат аҳлининг кўп вақти далада, фермада, автотрактор паркида ўтади. Буни ҳисобга олиб одамлар гавжум йиғиладиган жойларга шийпонлар қурдик, уларни безатиб маданий ҳордиқ чиқариш жойига айлантирдик. Ҳар йили бўлинмас фондга ажратилаётган 700-750 минг сўм маблағнинг кўп қисми маданий-маиший муассасалар қурилишига сарфланяпти. Бу соҳада беш йиллик планга эгамиз.

Колхозимизда миришкор пахта усталари етишиб чиқди. Тўхтақул Турдиқулов, Ли Бон Цин, Пак Николай бошлиқ бригадалар гектаридан 44 центнердан пахта ҳосили олди. Ли Чан Сер, Нуриддин Фатхуддинов, Нурғози Мингбоевлар бошлиқ бригадалар ҳам уларга тенглашди. Колхозда гектаридан 37 центнердан кам ҳосил олган бирорта бригада қолмади.

Машинада 1000 тонна пахта терилди. Бу жуда кам, албатта. Келаси йилдан бошлаб ялпи ҳосилнинг камида 50 процентини «зангори кема»ларда териш ниятидамиз. Шу мақсадда механизаторларнинг янги отряди тайёрланяпти.

Пахтадан бошқа тармоқлар ҳам тез ривожланяпти. Давлатга гўшт, сут, тухум, сабзавот маҳсулотлари сотиш планлари ошириб бажарилди. Колхознинг бир йиллик даромади 7 миллион 500 минг сўмга етди. Бир меҳнат кунининг қиммати 3 сўм 50 тийин бўлди.

Биз эришилган ғалабани мустаҳкамлаб, келаси йили пахта ҳосилдорлигини гектар бошига 45 центнерга етказиш тараддудини кўряпмиз. Колхозчиларимизнинг сўзи билан иши бир. Бунга ишонса бўлади.

И. А. ЦОЙ,
Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ШОИР ЎТКИР РАШИД 50 ЁШГА ТЎЛДИ

ШОИР ВА ПЕДАГОГ

Таниқли шоир, адабиётшунос олим ва педагог Ўткир Рашид 50 ёшга тўлди. 30 йилдирки, у ўзининг лирик шеърлари, жарангдор қўшиқлари, ҳикоя ва очерклари, эртак ва пьесалари билан кенг китобхонлар оммасига танишдир. Шоирнинг бир қатор тўпламлари нашр этилди. «Ёшлик», «Шеърлар», «Меҳнат тантанаси», «Йиллар ва одамлар», «Икки ўртоқ», «Умр қўшиқлари», «Равшанжон ва айиқча», «Танланган асарлар» шулар жумласидандир.

Биз шоир, болалар адабиётининг жонкуяри, олим ва педагог Ўткир Рашиднинг юбилей кунида унга сиҳат-саломатлик, янги ижодий ютуқлар тилаймиз.

Қуйида шоирнинг шеърларидан намуналар ўқийсиз.

ТЎЙ МУБОРАК!

(ҚЎШИҚ)

Тўйга келдик, тўйларингиз муборак,
Тўйга янги куйларингиз муборак,
Яхши ният — ўйларингиз муборак,
Яхши кунда тўйларингиз муборак.
Шодлик тўла уйларингиз муборак.
Ҳар кунимиз ўзи бир тўй — шодиёна,
Жам бўлишдик дўстлар, тўй бир баҳона,
Биз куйлайлик, ўйнасин шўх жонона.
Яхши кунда тўйларингиз муборак,
Шодлик тўла уйларингиз муборак.
Қани ўйнанг, бир кўрайлик, эй дўстлар,
Тўй гаштини биз сурайлик, эй дўстлар,
Лола қадаҳ кўтарайлик, эй дўстлар.
Яхши кунда тўйларингиз муборак,
Шодлик тўла уйларингиз муборак.
Тўй севгилар аҳди, байрами демак,
Бергуси тўй шодлигимиздан дарак,
Тўйга ўйин, авжи баланд куй керак,
Яхши кунда тўйларингиз муборак,
Шодлик тўла уйларингиз муборак.

ҚЎҒИРЧОҚ ЎРТОҚ

(БОЛАЛАРГА)

Иссиқ ўттиз градус,
Уйдан чиқмайди Қуддус.
Кийиб пальто ва телпак,
Ўлтирар жим, ҳайналдак.
Ҳеч нарсага йўқ тоби,
Ўртоққа шу жавоби:
— Юр, ҳай Қуддус, ўйнаймиз,
— Совуқ-ку, шамоллаймиз.
— Қара, ҳозир баҳор-ку,
— Ҳали тоғда қор бор-ку!
— Ана, дарахтларда гул,
— Гул бўлган билан ер ҳўл.
— Галош кий, бор-ку сенда
— Ўзим киёлмайманда.
— Тур, ҳай, ясаймиз модель,
— Қўй, чарчайсан ўлтир, кел!
— Бўпти, китоб ўқиймиз,
— Қўй ўқишни, ош еймиз.
— Хўп, ейишга ким ўзар,
— Менга ойим егизар.
— Ўзинг егин, ойингсиз!
— Нега, ҳали ёш-ку биз?!
Бу ярамас одатни
Ташла тезроқ, эй ўртоқ!
Бундай эркатой бўлсанг,
Деймиз сени — қўғирчоқ.

Ўткир РАШИД.

Ҳамид ҒУЛОМ

ХИРОСИМАДА БИР ОҚШОМ

(«ЯПОНИЯ ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР» ТУРКУМИДАН)

Хиросимага булутли кунда кириб келдик. Шаҳарни туман босиб ётар, кулранг бинолар тағин ҳам хомушроқ тағин ҳам бадбинроқ кўринар эди.

Қуёш сурмаранг пардага ўралган, оқшом чироқлари ёқилмаган бир пайт бўлгани учун табиатда, одамлар руҳида аллақандай бир мунг сезилиб турар эди. Вокзал перронида кутиб олган кишилар билан ҳали танишиб олганимиз йўқ. Икки кекса, бир қиз ва бир йигит; қолганлари ўрта ёшдаги кишилар Токио, Киото, Осака ва бошқа япон шаҳарларидаги каби, бу ерда ҳам меҳмондўстлик дарҳол кўзга ташланади. Мезбонлар иссиқ кўришиб, ҳол-аҳвол сўрашди ва юкларимизни кўтариб олишиб, вокзал майдонида қатор тизилиб турган машиналарга бошлашди.

«Хиросима гранд отель»га кирганимизда бу ерда ҳам эъзоз-икром кўрдик: меҳмонхона хизматчилари хушмуомала; лифтлар тайёр; алоҳида хоналар ҳозирлаб қўйилган; ҳар бир хонанинг столига дастурхон ёзилган; чойнакда янгигина дамланган кўк чой ва ҳоказо илтифот белгилари хиросималикларнинг совет кишиларига ҳурматидан далолат бериб турар эди.

Стол устидаги чойнак ва пиёлани кўздан кечирдим.... Япониянинг машҳур оч-зангори чинниси. Бунақа чиннига одатда аждарлар сурати солинар, афсона лавҳалари чизилар эди. Аммо бу чойнак-пиёладаги шакллар тамомила бошқача: бош яланг, яланг оёқ уч бола қўлларини кўкка чўзиб дод соляпти. Дафъатан атом бомбасини, шаҳар вайроналарини ва ўша мудҳиш алангада куйган мажруҳларни эсладим...

Гарчанд, йўл ҳордиғини ёзишимизга кечгача вақт берилган бўлса ҳам, хонада ёлғиз қолишга сабрим чидамади, оқ-сарғиш лампочкалари хира нур сочиб тургани учун йўлакка чиқдим ва лифт билан холлга тушдим. Бизни кутиб олган мезбонлардан бир киши —тўлачадан келган кўз ойнакли япон пастак ясси диванда сигарета тутатиб ўтирар эди. У мени таниди шекилли, дарҳол ўрнидан турди, қўл бериб кўришар экан, исмини айтди:

— Иккава Киоси.

Ёши элликларга бориб қолган Иккава-саннинг атом бомбасидан зарарланганини бир қарашдаёқ пайқаб олиш мушкул эмас эди: ияги, бўйнидаги куюкдан қолган ямоқлар ўнг қўлининг бир-бирига қапишган бармоқлари, панжасидаги жароҳат излари яққол кўриниб турибди.

Ёнмаён ўтирдик.

— Хиросима... Асримиз фарёди бу! — Кўзлари ғилтиллаб, ҳикоясини бошлади Иккава-сан. — Тирик қолганлардонман. Бомба тушган ердан бир километр масофада кетаётган эдим. Ҳаво тревогаси бўлди. Рўпарадаги катта бинога ўзимни урдим, лекин кириб улгура олмадим. Кўкда даҳшатли садо янграли, тўрт томонни аланга қоплади. Қулоқларим шанғиллаб, вужудим ёнаётганини сездим. Бошқа ҳеч нарсани эслай олмайман. Мени вайрон бўлган бино ғиштлари тагидан тортиб олишибди. Ўзимга келганимда йўл ёқасида қўлларим, бўйним бинтланиб ётар эдим. Кўкрагим, қурақларим оғриқдан қақшар эди. Бир амаллаб ўрнимдан турдим ва уйдагиларимдан хабар олиш учун шаҳар чеккасига судралдим. Йўл-йўлакай кўрганларимни эсласам, ҳамон телбаланаман. Уйлар, дарахтлар ёнар, вайроналар тагидан аёллар, болалар қичқириғи эшитилар, боягина қуёш нурларида яшнаб турган шаҳар дўзахнинг ўзгинасига айланган эди. ..

Иккава-саннинг кўзлари ёшга тўлиб, овози титради.

— У кунларни эслашнинг ўзи бир азоб, — деди-да, аламли ҳикоясини давом эттирди. — Ҳар қадамда ёнган кишиларнинг яланғоч мурдаларига дуч келдим. Ярадорларнинг дод-фарёди, бир-бирини қидирганларнинг жонни талвасага солгувчи ноласи... Бир амаллаб уйимга етиб келдим. Уйимга деймаn... У аллақачон ёниб кул бўлибди... Бир чеккага чиқариб қўйилган ўликлар ичидан онам, отам, ака-ука, опа-сингилларимнинг мурдаларини базўр танидим... Шу ерда соядай юрган кишилар мендан қочишар, улар назарида мен инсон эмас, бир арвоҳ эдим.... Қандай қилиб ўзимни тутиб, эс-ҳушимни йиғиб олганимни, ўликларни кўмишга киришганимни, бошқаларни ҳам ёнимга олиб ишга солганимни билмайман. Юрт бошига ёққан кулфат одамларнинг бошини қовуштирар экан. Уйқуни, таомни, ҳаловатни унутдик. Янкилар ўша бадбахт онда, 1945 йилнинг 6 августида ташлаган битта бомбадан буткул вайрон бўлган шаҳримиз, халқимиз фожиасидан бошқа ҳеч нарса кўзимизга кўринмай қолди. Дуруст, уруш омонсиз бўлади. Дуруст, Япония ҳукмрон доираларининг тажовузкорлик сиёсати Осиёда қон тўкишга олиб келди, япон самурайлари аллақанча халқлар бошига кулфатлар ёғдирди. Японининг урушқоқ ҳукумати қасос муқаррар эканини биларди, албатта. Лекин... мени тўғри тушунинг... Иккава-сан ютиниб олиб, эзилиб гапирди. — Хиросима ёки Нагасакидаги юз минглаб меҳнаткаш оиланинг, мункиган кексаларнинг, мурғак гўдакларнинг гуноҳи нима? Менинг косиб отам, оқсоч онамда нима гуноҳ бор эди?!

Иккава-саннинг қаттиқ эзилаётганини кўриб, кўчага бошладим:

— Юринг, ҳаво оламиз.

Оқшом шаҳар устига қоронғу пардасини ёйган, чироқлар ёқилган эди. Меҳмонхонадан кенг кўчага чиқилади. Икки ёнда кўп қаватли янги бинолар. Лекин ҳаммаси — магазин, банк, ресторан, меҳмонхона. Ҳаммаси реклама шуълаларига кўмилиб порлайди. Турар-жой камдан-кам учрайди. Фақат Хиросимада эмас, бошқа шаҳарларда ҳам шундай: иморатларнинг ҳар бир хонаси, ҳар бир метри — концернлар, компаниялар, фирмаларга, айрим мулкдорларга пул топиш манбаи.

— Олти йил касалхонада ётдим, — деди Иккава-сан, катта кўчани кесиб ўтиб, Хиросима ёдгорлиги ўрнатилган майдонга йўл олар эканмиз. — Яраларим битиб кетди. Қонимни ҳам бир неча марта янгилашди. Бироқ дардим ариган йўқ: мадорсизланиб, мажолсизланиб тураман. Тўсатдан бошим айланиб, ҳушимни йиғиштира олмай қоламан. Тағин даволанаман. Шаҳрим учун, тинчлик учун хизмат қилгим келади. Мана орадан йигирма йил ўтди. Хиросима янгидан қад кўтарди. Аммо касалхоналар ҳамон дардманларга тўла, ҳамон майиб болалар туғиляпти, ҳамон атом бомбанинг шарпаси йўқолгани йўқ. Хўш, қандай қилсак дунё тинчийди? Қандай қилсак Хиросима фожиаси такрорланмайди? Шу савол бошимизни қотиради.

(Давоми тўртинчи бетда).

Бухоро областидаги «Коммунизм» совхози чорвадорлари хўжалик кассири Риспай Мирзаевдан беҳад миннатдордирлар. Чунки у куну тун фермама-ферма юриб чўпонлар аҳволидан хабар олиб туради, уларга тегишли маошларини ўз вақтида етказиб беради. Суратда: кассир Р. Мирзаев биринчи ферма чўпони Сарсенбой Жамоновга ойлик маошини бераётган пайт.

А. Усмонов ва Ф. Мельников фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

АНДИЖОН МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ ҒАЗАБИ

АНДИЖОН, 21 декабрь. (ЎзТАГ). Андижон областининг меҳнаткашлари Америка авиацияси Вьетнам Демократик Республикасининг пойтахтига ваҳшиёна ҳужум қилаётганлигига қарши ғазабланиб, норозилик билдирмоқдалар.

Учқўрғон районидаги «Победа» колхозида бўлиб ўтган йиғилишда бригада бошлиғи Салим Исломов барча пахтакорларнинг ҳис-туйғуларини изҳор этди.

— Биз Америка империалистларининг янгидан-янги иғвогарлик ҳаракатларини қатъиян қоралаймиз, деди у. Ёвуз қотилларга лаънатлар бўлсин!

Йиғилиш қатнашчилари Совет ҳукуматининг Америка агрессорларини жиддий огоҳлантирган баёнотини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

ЁЗУВЧИ БИЛАН УЧРАШУВЛАР

Қатор қисса ва романлари билан кенг китобхонлар ўртасида ҳурмат ва эътибор қозонган талантли ёзувчи Иброҳим Раҳим 50 ёшга тўлди. Шу муносабат билан яқинда Қува район марказида ёзувчи билан бўлган учрашувда қуваликлар ўз ҳамқишлоқлари — Иброҳим Раҳимни қизғин табрикладилар.

Учрашувда қатнашган ёзувчилардан Ҳ. Ғулом, Ҳ. Нуъмон, Саид Аҳмад, А. Пўлат ўртоқлар ёзувчи И. Раҳимнинг ижодий фаолияти тўғрисида гапирдилар.

И. Раҳим билан бўлган бундай учрашувлар Бағдод, Поп районларида ҳам бўлиб ўтди.

Б. МАҲМУДОВ.

ТАРИХЧИ ИНЖЕНЕР

Иркутскда яшаётган инженер Юрий Душкин кўпдан бери Шарқий Сибирнинг қадимий саноат маркази Усоль-Сибирь тарихига оид материаллар ва ҳужжатларни тўплаб юрибди.

Душкин тўпланган ҳужжатларга асосланиб шаҳар олдин Ангара дарёсининг ўнг соҳилида пайдо бўлганини аниқлади. Сўнг шаҳар ороллардан бирига «кўчибди». Кейинчалик шаҳарни дарёнинг чап соҳилига кўчиришган. Шундан кейин шаҳар туз ишлаб чиқариш саноатининг йирик марказига айланибди.

Ҳозир Усоль-Сибирь аҳолиси 70 минг кишига етиб қолган. Бу ерда пристань ва темир йўл станцияси бор.

Эдуард ОРЛОВСКИЙ, (АПН).

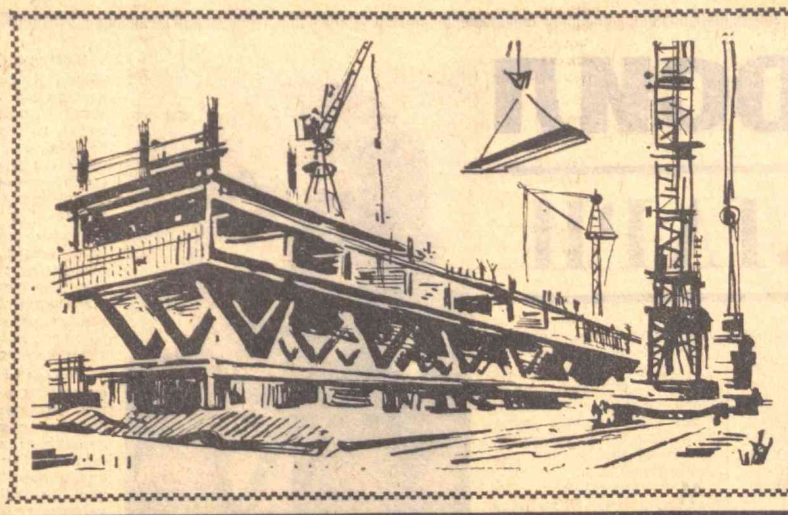

ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШЛАРИДА

РЕСПУБЛИКАМИЗ пойтахтининг қайси районида бўлманг, қурилиш ишлари кенг кўламда давом этаётганини кўрасиз. Фидокор қурувчиларимиз, қардош бинокорлар янги-янги турар-жой ва маданий маиший биноларни фойдаланишга топшираётирлар. Шаҳримизнинг В. И. Ленин номидаги майдонида ҳам республика Қурилиш министрлигининг маъмурий биноси кун сайин бўй чўзяпти. Юксаклилиги билан ажралиб турадиган бу бино қурилиши тез суръатлар билан давом этмоқда. Яқинда рассом ўрток Б. А. Ширяев шу ерда бўлиб бир неча расмлар чизди. Бу расмда ана шу объект қурилиши тасвирланган.

ДУНЁ ХАРИТАСИ ОЛДИДА

ВОҚЕАЛАР, ХАБАРЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

УМИДЛАР ПУЧГА ЧИҚДИ

ПАРИЖ. 20 декабрь. (ТАСС) Кеча Франциянинг ғарбидаги Морледа деҳқонлар билан полиция ўртасида тўқиниш бўлиб ўтди. Ана шу тўқиниш натижасида бир неча киши ярадор бўлди.

Деҳқонлар ўз митингида бундан бир неча йил муқаддам ҳукуматнинг рағбатлантириши билан парранда етиштира бошлаганликларини ва умумий бозор ўзлари учун имкониятлар очиб беражагига умид боғлаганликларини айтдилар. Аммо, умумий бозор уларнинг умидларини пучга чиқарди: бир неча миллион паррандани сотиш иложи бўлмаётир. Деҳқонлар бу паррандаларни таннархидан камроқ баҳода сотишга мажбур бўлдилар ва деҳқонлар томонидан тузилган кооперативлар каби уларнинг ўзлари ҳам банкрот бўлдилар.

Деҳқонлар ҳукуматнинг ана шу сиёсатига қарши норозилик билдириб, полициянинг автомашинасини ёндириб юбордилар ва шаҳар мэри биносини эгаллаб олдилар. Кечқурун намойишчилар билан қаттиқ олишувлардан кейингина полициячиларнинг қўли баланд келди.

БЕШ КАТЕР СУВГА ЧЎКТИРИЛДИ

ХАНОЙ. 20 декабрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг бўлинмаси партизанлар билан бирга ҳаракат қилиб, Виньлонг шаҳри яқинидаги (бу шаҳар Сайгондан 136 километр ғарби-жанубда жойлашган) Танхань дарёсида 9 декабрда Жанубий Вьетнам қўғирчоқ ҳукумати армиясининг бир гуруҳ соқчи катерларини қўлга туширди. Вьетнам Информация агентлигининг Озодлик агентлиги эшиттиришига асосланиб, хабар беришича, ватанпарварлар ўқ узиб душманнинг бир катерини сувга чўктириб юборганлар ва иккинчи катерига шикаст етказганлар. Катерлар экипажининг аъзоларидан 7 киши ўлдирилган ва кўп киши ярадор қилинган.

Ватанпарварлар 27 ноябрда Вамкодонг дарёсида (Тайнинь вилояти) душманнинг соқчилик қилиб юрувчи бошқа бир гуруҳ катерларини ўққа тутганлар. Жанубий Вьетнамнинг уч катери шикастлантирилган.

Акциялар қадри тушиб кетди

НЬЮ-ЙОРК, 20 декабрь. (ТАСС). Кеча Фонд биржасида кўпчилик компаниялар акцияларининг қадри яна анча тушиб кетди. Доужонс индекси билан ҳисоблаганда 30 та саноат компаниялари акцияларининг қадри 8,2 пункт пасайди, кейинги олти кун ичида эса акцияларнинг қадри жами 20 пунктдан кўпроқ пастга тушиб кетди. Акциялар қадрининг бундай пасайиши бу йилги энг катта пасайишлардан бири бўлди. Шу нарса диққатга сазовордирки, 1966 йилда Нью-Йорк биржаси бир неча марта шундай ларзага учради ва йил охирига бориб, аҳвол яхшиланади, деб умидворлик билан башорат берилаётганлигига қарамай, биржадаги саросималик давом этмоқда.

Акциялар қадрининг пасайиб кетаётганлиги Америка экономикасида кризис белгилари кучайиб бораётганлигидан далолат беради. АҚШда уй-жой қурилиши ноябрь ойида кейинги 20 йил ичидаги энг паст даражада қолишда давом этди ва ўтган йилдагига нисбатан 20 процент қисқарди.

● ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТЛАРИ
● АМЕРИКА ЭКОНОМИКАСИДА КРИЗИС
● КОНГОДА НИМА ГАП?
● ЗАБАСТОВКА ВА ТЎҚНАШУВЛАР

ҲУҚУҚ ҲИМОЯСИДА

ҲИНДИСТОН

ДЕҲЛИ. Уттар Прадеш штатидаги давлат муассасаларида неча ўн минглаб хизматчиларнинг забастовкаси давом этмоқда. Хизматчилар иш ҳақини оширишни талаб қилмоқдалар. Штатнинг турли шаҳарларидаги кўпчилик муассасаларда иш тўхтаб қолган. Автобуслар йўлга чиқмаётирлар. Лакнау, Оллохободда ва бошқа бир қанча жойларда шаҳар коммунал транспорти тамомила қатнамай қўйди, дейиш мумкин.

Маъмурларнинг репрессия чоралари кўриш йўли билан забастовкани бостиришга уринишлари натижа бермаётир. ПТИ агентлигининг хабар беришича, Лакнау шаҳрининг бир ўзидагина забастовка қатнашчиларидан 126 киши, шу жумладан, касаба союз ташкилотларининг бир неча раҳбари қамоққа олинган.

АРГЕНТИНА

БУЭНОС-АЙРЕС. Аргентина денгизчилари ва порт ишчилари касаба союзи иқтисодий талабларни қондиришга эришиш мақсадида икки ой олдин бошланган забастовкани давом эттиришга қарор берди. Полиция касаба союз бош секретари Эустакио Толосани қамоққа олганидан кейин шундай қарор қабул қилинди. Порт ишчилари Толоса озод қилинмагунча забастовкани давом эттиравера миз, дедилар.

ГРЕЦИЯ

АФИНА. Афина автобус ва троллейбус линияларининг ходимлари ўзларининг касаба союз талабларини қўллаб-қувватлаш юзасидан 24 соатли забастовка эълон қилдилар. Забастовка Пирей, Салоникига ва мамлакатдаги бошқа йирик шаҳарларга ҳам тарқалди. (ТАСС).

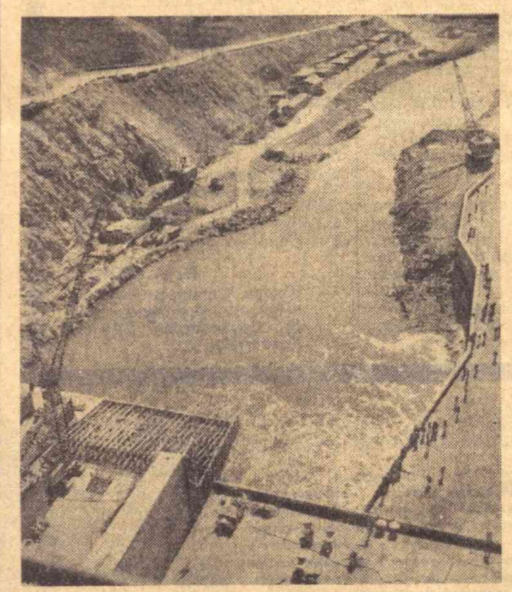

НАГЛАДА Совет Иттифоқининг ёрдами билан Афғонистонда энг йирик гидроэлектростанция қурилмоқда. Ҳозир учинчи турбинани монтаж қилиш давом этмоқда. Биринчи ва иккинчи агрегатлар энергетика шахобчаларига уланди. Улар ҳозир Кобил ва Гулбаҳор тўқимачилик комбинатларига электр қуввати бермоқда. 1967 йилнинг ёзига келиб, гидроэлектростанция қурилиши тўла тугалланади ва унинг қуввати йилига 90 минг киловатт соатга етади. Суратда: ГЭС тўғонидан Қобил дарёси қуйи оқимининг кўриниши.

А. Стужин ва А. Петров фотоси.

(ТАСС фотохроникаси).

КОНГО (КИНШАСА)

ДАСТЛАБКИ ОЧКОЛАР

Киншасада «Юньон миньер дю О' Катанга» кон-руда компанияси Конгодаги ўз фаолиятини 1966 йил 31 декабрда тугатади деб эълон қилинди. Инглизлар ва бельгияликларнинг бу тресги «Юньон миньер дю О' Конго» деб атала бошлайди.

Иш трестнинг номини ўзгартириш билангина тугамайди. «Юньон миньер дю О' Конго» ўз акцияларини тамоман бошқача тақсимлайди: Конго ҳукумати акцияларнинг 50 процентини олади («Юньон миньер дю О' Катанга» мавжуд бўлган пайтда эса унинг улуши Бельгия банклари сейфларида сақланаётган акцияларнинг атиги 17 процентини ташкил этарди). «Юньон миньер дю О' Конго» компаниясининг штаб-квартираси ҳам кўчирилади: у энди Брюсселда эмас, балки Киншасада иш олиб боради.

Буларнинг ҳаммаси Конго маъмурларига мамлакатдаги энг йирик кон-руда компаниясининг фаолиятига анча кўпроқ таъсир кўрсатиш имконини беради.

Шу нарса сир эмаски, ўтмишда «Юньон миньер» Конго миллатининг манфаатларига зид иш олиб борар эди. Чунки, у Бельгия, Англия ва Америка монополияларига бўйсунарди. Конгода жойлашган бирорта чет эл фирмаси ана шу мис концерни каби Конго халқига шунчалик жабр-ситам ва бахтсизликлар келтирмаган бўлса керак. Маълумки, «Юньон миньер дю О' Катанга» кассаларидан Чомбе ва Катанга каллакесарларига маблағ бериб туриларди. Унинг пуллари ҳисобига Европада жаллодлар ёлланиб, сўнгра улар Конго халқини ўлдириш учун Конгога юбориб туриларди. Яқинда Конгода фош қилинган Киншаса ҳукуматига қарши фитна ҳам «Юньон миньер»нинг иши эди. Шуни айтиш мумкинки, Конгонинг марказий ҳукуматига қарши кураш компаниянинг Катанга конларида мис ва кобальт қазиб чиқариш билан бирга, кундалик вазифасига айланиб қолган эди.

Хўш, бу ишлар нима учун олиб борилди? Албатта компания олаётган афсонавий катта фойдаларни қўлда сақлаб қолиш мақсади биринчи ўринга қўйилган эди. Конгода иқтисодий вайронгарчилик ҳукмрон бўлган, одамлар очликдан ва касалликдан қирилиб кетаётган бир пайтда, компания гуллаб яшнай бошлади, унинг даромадлари тобора оша борди. Масалан, 1964 йилда компания 3 миллиард 390 миллион Бельгия франки миқдорида, яъни 1963 йилдагига қараганда 1,5 миллиард франк кўп фойда олди.

Шунинг учун ҳам «Юньон миньер» Киншасанинг бу компания иштаҳасини камайтиришга қаратилган ҳар қандай ҳаракатларига зўр бериб қаршилик кўрсатди. Бироқ, охирида у принцип жиҳатидан ён беришга мажбур бўлди. Киншаса радиоси компаниянинг қайта ташкил этилишини «мамлакатнинг иқтисодий мустақиллиги учун жангларидаги дастлабки очколари» деб атади.

[«Новое время»дан].

ВАТАНПАРВАРЛАРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

ХАНОЙ, 21 декабрь. (ТАСС). Озодлик армиясининг Тхиат-Хиен вилоятида ҳаракат қилаётган бўлинмалари Жанубий Вьетнам Миллий Озодлик фронти ташкил топган куннинг 6 йиллигини жанговар муваффақиятлар билан кутиб олдилар.

Вьетнам Информация агентлигининг хабар беришича, бу бўлинмалар 10 декабрь эрта тонгда ана шу вилоятда жойлашган сайгонлик қўшинларнинг позициясига бир неча марта муваффақиятли ҳужум қилдилар. Бу ҳужумлар натижасида қўғирчоқ армия солдатлари ва офицерларидан 450 киши ўлдирилди ва ярадор қилинди.

ДЎСТЛИК СОВҒАСИ

ДЕҲЛИ, 21 декабрь. (ТАСС). Ҳиндистонда ишлаётган Совет врачлари группасининг раҳбари, профессор О. Ф. Тарасов Керала штатидаги икки давлат касалхонасига СССР Қизил Крест ва Қизил Ярим Ой жамиятлари союзининг туҳфаси сифатида полиомиэлитга қарши ишлатиладиган вакциналарнинг бир неча минг дозасини топширди.

Керала штатининг губернатори Бхагван Сахаи ана шу туҳфани қабул қила туриб, Совет Иттифоқини Ҳиндистоннинг чин дўсти деб атади. «Биз бу совғани ғоят қадрлаймиз ва совға учун ташаккур билдирамиз», — деб қўшиб қўйди у.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт (ёш артистлар), 9.30 — Кичик концерт, 10.10 — М. Кристалинская куйлайди, 11.10 — Америка бўйлаб 13 кун, 11.25 — Қўшиқлар, 12.15 — Спорт, 12.30 — СССР халқлари қўшиқлари, 12.50 — Қидирув ишларини олимлар олиб боради (рус.), 13.30 — Эстрада концерти, 16.15 — Украина композиторлари операларидан парчалар, 17.00 — Концерт, 18.10 — Тюлин. Рус сюитаси, 18.30 — Қўшиқлар, 19.20 — Социализм мамлакатлари халқларининг куйлари, 20.00 — «Мусобақадош коллективлар» (рус.). 20.10 — Кино артистлари куйлайди, 20.45 — Сиёсий билимлар радиоуниверситети. (Навбатдаги машғулотда), 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Концерт, 22.40 — «Қўшиқ» (радиоҳикоя), 23.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимларининг талабига мувофиқ).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Қуёш қаерда тунайди** (болалар учун телефильм), 18.30 — **Здоровье** (илмий-оммабоп программа), 19.15 — **Халқ контроли амалда,** 19.35 — **Реклама ва эълонлар,** 19.40 — **Тошкент тикланмоқда** (Украина қурувчиларининг меҳнат ғалабаси).

20.25 — **Эртаги кун программаси.**

20.30 — **Телевизион янгиликлар,** 20.45 — **Ота-оналар университети,** 21.30 — **Концерт** (Жиззах музикали комедия театри артистлари), 22.30 — **Дўстлик поезди сафарда** (телеочерк), 22.50 — **Африка эртаги, Картина** (катталар учун мультфильмлар).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Мистер Твистер** (болалар учун мультфильм), 17.25 — **Китоблар — кичкинтойларга,** 17.50 — **Пойтахтимиз меҳмонлари,** 18.30 — **Орёлнинг ҳалокати** (бадиий фильм).

19.45 дан — **Москва кўрсатади.**

Муқимий номли театрда

ТЕЗ КУНДА

ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ

З. Фатхуллин ва Ш. Саъдулла асари

ВАТАН ИШҚИ

3 парда 7 кўринишли музикали драма

С. Бобоев музикаси

Постановкачи режиссёр — Ўзбекистон ССР халқ артисти Давлат мукофоти лауреати **Раззоқ Ҳамроев,** рассом — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Г. А. Визель,** дирижёр — **Э. Тошматов,** балетмейстерлар — **Н. Турсунов** ва **О. Назруллаев,** хормейстер — **Б. Умиджонов,** концертмейстерлар — **А. Б. Малина, М. А. Фурман,** режиссёр ассистенти — **Р. Муҳиддинова.**

ТОШКЕНТ «МЕТАЛЛОБИТРЕМОНТ» КОМБИНАТИ

Лугин кўчаси, 88-уйдан Туркқўрғон проезд, 26-уй, 12 корпусга

КЎЧДИ

(10-трамвай, 2, 7 троллейбус ва 8, 10, 49, 56 автобуслар, «Ишчилар шаҳарчаси» остановкаси).

СИРДАРЁ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ ЖАМИЯТИГА

Олий ва ўрта маълумотга эга бўлган малакали **бухгалтерлар, ревизорлар, товароведлар, иқтисодчилар**

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Гулистон шаҳар, Заводская кўчаси, телефон 5-77. Кадрлар бўлими.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 23/XII да **Зулматдан зиё,** 24/XII да **Аида.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРДА — 23/XII да **Парвона** (билетлар сотилган), 24/XII да **Алишер Навоий.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 23/XII да **Бағри тош,** 24/XII да **Ота ўғли.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Ўзбек цирк коллективи,** йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан** ва **қизиқчилар группаси.**

В. В. Куйбишев номли САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ

вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра доцентлари: социалистик қишлоқ хўжалик корхоналари **экономикаси ва ташкил қилиш, зоогигиена, зоотехника** (умумий), **мева-сабзавотчилик, тупроқшунослик, микробиология, чорва моллар терапияси, фармакология, ветеринария акушерлиги:**

кафедра старший ўқитувчилари: марксча-ленинча фалсафа ва **илмий коммунизм, қишлоқ хўжалик корхоналари экономикаси** ва **ташкил қилиш, зоогигиена, қоракўлчилик, агрохимия:**

кафедра ўқитувчилари: социалистик қишлоқ хўжалик корхоналари экономикаси ва **ташкил қилиш, жисмоний тарбия** ва **спорт;**

Кафедра ассистентлари: **зоогигиена зоотехника** (умумий), **паррандачилик.**

Конкурс муддати 1967 йил 1-январгача,

Мурожаат учун адрес: Самарқанд шаҳар, К. Маркс кўчаси, 77-уй.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

Ўз мутахассисликлари бўйича қуйидаги лабораторияларга

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Математик усулларни қайта ишлаш ва умумлаштириш, Ўрта Осиёда сейсмик кузатишлар олиб бориш: **лаборатория раҳбари, младший илмий ходим** (2 ўрин), **старший илмий ходим** (2 ўрин); ернинг геофизик тафовути: **лаборатория раҳбари, старший илмий ходим, младший илмий ходимлар** (2 ўрин); геология инженерлик бўлимига: **старший илмий ходимлар** (2 ўрин), **младший илмий ходимлар** (2 ўрин); сейсмотектоник районларга ажратиш: **лаборатория раҳбари, старший илмий ходим, младший илмий ходимлар** (2 ўрин), сейсмик станция тармоқлари: **лаборатория раҳбари;** сейсмик микрорайонлаштириш: **лаборатория раҳбари, старший илмий ходим;** географик жиҳатдан ёндош бўлган ер силкинишини текшириш: **лаборатория раҳбари, старший илмий ходим, младший илмий ходимлар** (3 ўрин).

Лаборатория раҳбарлари ва старший илмий ходимлар вазифасига фан докторлари ёки кандидатлари, шунингдек, илмий даражага эга бўлмаган тажрибали мутахассислар **конкурсга** қатнашадилар.

Конкурс муддати 1967 йил 9 январгача. Конкурсда қатнашиш учун ҳужжатларни комиссия раиси номига топширилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Обсерватория кўчаси, 85-уй.

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ МАТБУОТ ДАВЛАТ КОМИТЕТИ КОРХОНАЛАРИ

қўл наборщиклари, ҳарф қуювчи машина наборщиклари, печатниклар, муқовачилар ихтисосларига

Тошкент шаҳрида ишлаш учун

17 ёшдан тортиб ШОГИРДЛАР

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Гарантияли иш ҳақидан ташқари, топширган ярокли маҳсулотлари учун шогирдларга қўшимча ҳақ тўланади.

Ўқишни тамомлагандан сўнг, танлаган ихтисоси юзасидан разряд белгиланади.

Қуйидаги босмахоналарнинг кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин:

№ 1 — Ҳамза кўчаси, 21-уй, телефон 4-32-53.

№ 3 — Навоий кўчаси, 30-уй, 1-қават, телефон 4-08-70.

№ 4 — Радиальний проезд, 10-уй, телефон 4-12-51.

№ 5 — Киров кўчаси, 21-уй, телефон В-3-11-30.

№ 6 Тарас Шевченко кўчаси, 52-уй, телефон В-3-20-83.

№ 7 — Хоразм кўчаси, 9-уй, телефон В-3-31-92.

№ 8 — Червяков кўчаси, 66-уй, телефон В-8-22-80.

Офсет фабрикаси — Усмон Юсупов кўчаси, 86-уй, телефон 4-11-93.

ХИРОСИМАДА БИР ОҚШОМ

(Боши учинчи бетда).

Туман босган майдонга темир-бетондан эгиб ясалган сағана шаклидаги ёдгорликни қурбонлар хотирасига ёқилган «мангу олов» машъаласи ёритиб турибди. Кулранг сағана...

— Икки юз минг қурбонга битта сағана, — Иккава-сан истеҳзо билан аччиқ гапирди ва мендан сўради: — Ана у вайрон иморатни кўряпсизми?

Беш қаватли ғиштин иморат вайронаси... Бечироқ, бенур шарпа...

— Фожиадан ягона эсдалик, — деди Иккава-сан ва оғир хўрсиниб тушунтирди: — Уни ҳам олиб ташлашмоқчи. Умуман, фожианинг изларини батамом йўқотишмоқчи. Хиросимада тузилган «Атом бомбасига қарши кураш» жамиятининг аъзолари шу вайронани сақлаб қолиш учун ҳаракат бошлашди. Митинглар ўтказяпмиз, варақалар тарқатяпмиз, пул йиғяпмиз. Биз уни сақлаб қолишимиз керак. Авлодлар уни ўз кўзлари билан кўрсинлар, огоҳ бўлсинлар. Биз уни албатта сақлаб қоламиз.

Иккава-сан «фожиа изларини батамом йўқотишмоқчи» деганда кимларни кўзда тутишини сўрамадим. Бу саволнинг жавоби ҳар бир софдил японга маълум, Япония оролларига ўрнашган Америка ҳарбий базаларидаги генераллар, мағлубият аламини ютиб, ҳамон тишини тишига қўйиб юрган самурайлар, «Ўз-ўзини мудофаа армияси»нинг «ўтмиш шан-шавкати»ни бот-бот қўмсаб тургувчи офицерлари, урушдан бойиган миллиардерлар... Булар бир томону урушга, атом даҳшатига қарши мардона кўтарилган халқ бир томон!

Кечқурун Япония — СССР дўстлик жамиятининг Хиросима бўлими учрашув ўтказди. Жамият аъзолари шаҳар марказидаги янги биноларнинг бирига, ўрта-миёна хонага йиғилишди. Бир пиёладан хушбўй япон кўк чойи ичиб суҳбатлашдик.

Иккава-сан бизни жамият аъзолари билан таништирди. Мана, улар.

Таноби Кончиро — жамият раиси, ёзувчи. Бомба портлаганда Токиода бўлган. Учинчи куни етиб келган. Отаси, онаси, қариндошлари ҳалок бўлишган. Бутун ҳаётини хиросималик мажруҳларга ёрдамга бағишлаяпти.

Фичисава Кунискэ — букинист, китоб магазинининг хўжайини. Бемор. Хиросима ҳақида роман ёзяпти. Пул йиғиб, асарини нашр қилмоқчи.

Нобуко Кониси — Умумяпон хотин-қизлар жамияти Хиросима бўлимининг раисаси. Юзи серажин, озғин кекса аёл. Шаҳардаги дардманд аёлларнинг мададкори. Тинчлик курашчиси.

Ямато Дорюнсэ — Темир йўлчилар касаба союзининг раиси. Тинчлик учун, атом бомбасига қарши курашчилар ҳаракатининг ташкилотчиларидан.

Кюрихора Садако — болалар шоираси. Қони заҳарланган. Дилкаш аёл. У тузган «Хиросима қўшиғи» тўплами кўп тилларда нашр этилган. Совет Иттифоқида ҳам босилиб чиққан.

Накагава Кунио — Ҳалок бўлган онаси ҳақида, умуман, оналар тақдири ҳақида роман ёзяпти.

Ямамото Ютака — «Мен беном кишиман» дейди. Атом бомбасига қарши курашчилар жамияти ижроия комитетининг аъзоси. Радиация олган. Ҳаёти хавф остида. У таржимаи ҳолини сўзлаб бўлгандан кейин: «бизни унутманглар!» — деди.

Иноуэ Тадаси — ёш йигит, физик. Атом бомбасига қарши ёшлар жамияти тузмоқчи.

Охина Хироко — Студент қиз. Болалар таоми бўйича мутахассис бўлмоқчи. Рус тилини ўрганишни, совет китобларини ўқишни ҳавас қилади.

Кавамото Ичиро — «Турналар жамияти»нинг раиси, ўқитувчи. Жамиятга аъзо бўлган 60 ўқувчи қиз рангли қоғозлардан бахт рамзи — «минг турна» ясайди ва шода-шода турналарни сотиб, пулига касалхонадаги беморларга озиқ-овқат, дори-дармон олиб боради. Бу жамият урушга қарши шеър, ҳикоя, ашула тўпламлари ҳам нашр қилади.

Сакамото Хисаси — шоир. 40 йилдан бери ёзади. Онаси, ака-укалари, қариндош-уруғлари ҳалок бўлган. Ўзи радиация олган. Яқинда шеърлар тўплами учун шоир Оки номидаги мукофотга сазовор бўлган. Лекин аҳволи ночор.

Иккава-сан дўстлик жамиятининг навбатдаги аъзосини таништирмоқчи бўлиб турганда хона эшиги аста очилиб эшик олдида лўппигина бир жувон пайдо бўлиб, туриб олди.

— Кечиринглар, — деди Иккава-сан, аллақандай ноқулай аҳволда қолиб. — Хонани икки соатга ижарага олган эдик. Вақтимиз битди. Суҳбатни тугатишга мажбурмиз.

Орага бир нафаслик сукут чўкди. Кейин бирин-кетин ўрнимиздан туриб, хонани жимгина ташлаб чиқдик.

Ёмғир ёға бошлабди. Бостирма тагида туриб қолдик.

Лекин бояги аёл бу ерга ҳам чиқиб Иккава-санга кинояли назар ташлади.

— Кечиринглар, — деди яна Иккава-сан хижолатдан терлаб ва қўшиб қўйди: — Яхши кунларда кўришгунча хайр, дўстлар!

Шариллаб қуяётган ёмғир остида «Хиросима гранд отель»га йўл олдик...

Япония, Хиросима. Ноябрь, 1966 йил.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Бизнинг адрес ва телефонлар — СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545, Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323, Масъул секретарь — В34455, Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283, Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455, Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780, Совет қурилиши — В33258, Қишлоқ хўжалик — В37604, Адабиёт ва санъат — В32036, В37221, Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34431, Маҳаллий ахборот — В32347, Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553, Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142, Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.

ИНДЕКС 64543. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 09022.